

ELOFIZETES.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egy évre — — 36 kor.
Fél évre — — 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy órára — — 3 kor.

Nyitléri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 281

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, március 4.

Rohamcsapataink behatolása ellenséges állásokba.

Budapest, március 3. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti harcátér:

Rohamcsapatainknak a Narajovka mellől tegnap jelentett vállalkozása 3 orosz tisztet, 276 főnyi légénységet és 7 gépfegyvert eredményezett. Wolyniában Worocznál indított előretöréssel rohamcsapataink két és fél kilométer szélességben másfél kilométernyire hatoltak be az ellenséges állásokban és alkalmat szereztek hatásos romboló munkára, ennek befejeztével 122 fogolylyal és 4 zsákmányolt géppuskával tértek vissza.

Olasz harcátér:

A Sugana-szakaszon az olasz tüzérség néhány ponton időnként élénk tüzelést folytatott. Egy ellenséges osztagot, amely Scurelelnél, a Mazo-patak mentén, vonalaink ellen előrenyomult, nyomban állásába szoritottunk vissza. Assiagótól nyugatra egy tiroli népfelkelő-örjárat éjjel átkelt az Assa szakadékon és rohammal elfoglalt Canawetól nyugatra egy olasz árkot, legyürte a megszálló csapatot és a felderítő vállalkozásból néhány fogolylyal tért vissza.

Délkeleti hadszíntér:

Nincs jelenteni való. Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Erős angol előrsi osztagok megüsmüt tamadásai.

Berlin, március 3. (Hivatalos.) A nagytőhadiszállás jelenti:

Nyugati harcátér:

Erős angol felderítő osztagok Huelchnál és Liewinnél napfelkelte előtt, az Artois arcvonal más helyein pedig kisebb csapatok az esti órákban megkísérelték, hogy árkainkba benyomuljanak. Mindenütt visszavertük őket. Az Ancre két partján újra heves gyalogsági harcok folytak, amelyeknél az ellenség véres veszteségein kívül 60 foglyot és 8 gépfegyvert veszített. Az Aisne mentén és a Champagneban a franciák előretörései néhány árkunk ellen meghiusultak.

Keleti harcátér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala:

Illuxt és a Naroc tó között, valamint a Stochod mentén élénkebb volt

a tüzérségi tűz, mint az előző napokban Worocznál, Lucktól nyugatra rohamcsapataink két és fél kilométer szélességben és körülbelül 1500 méter mélységben benyomultak az orosz állásaiba és fedezékek szétrombolása után 122 fogollyal és 4 gépfegyverrel tértek vissza. A Narajovkától keletre intézett előretörés alkalmával ejtett foglyok száma 3 tisztre, 276 főnyi légénységre, a zsákmány 7 gépfegyverre emelkedett.

József főherceg vezértábornagy arcvonalán és Mackensen vezértábornagy hadosportjánál tartós hőesésben csekély volt a harci tevékenység.

Macedóniai harcátér:

Nincs jelentős esemény. Ludendorff, első főszállásnester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Nem hódítunk.

A magyar képviselőházban ma egy nyilatkozat hangzott el, amely teljesen ellentétben áll a magyarság politikai felfogásával, de azzal a céllal is, melyet a nemzet e gigantikus világfelfordulás kezdetekor kitűzött magának.

Az ellenzék egyik szónoka nyílt vallomást tett arról, hogy üdvös dolognak tartaná, ha Magyarország anektálná — Szerbiát.

Ez a nemzet nem azért indult „haroba-háboruba, hogy — amint a most ünnepeelt Arany János énekelte — hirvirágot szedjen gyöngyös koszoruba.” Nem azért vette bele magát teljes anyagi és erkölcsi erejének latba vetésével a rázúduló áradat örvényébe, hogy vizet nyeljen, hanem, hogy életét megmentve a pártra usszék. A magyar nemzetnek soha egy pillanatig sem volt szándékában a hódító politika fantomjainak kergetése, idegen nemzetek legigázása, sőt határainak kiterjesztése sem. Egyetlen célja az volt, hogy ősi, vérrel szerzett földjének határait megvédelmezze.

Egy világ ellen harcolunk, ömítő vérünkkel pecsételjük meg igazságunkat, amelyet harcolva is hirdetünk s amely erkölcsi erőt kölcsönöz a mi elszánt küzdelmünknek. Ez az igazság: — Mások jogos tulajdonára nem vá-

gyakozunk, de a magunk földjének egyetlen röögöt sem engedjük át idegennek!

A mi fegyvereinknek ez az igazság kölcsönöz erkölcsi erőt, enélkül csorba lenne a kardunk s érthetetlen, hogy ezt a csorbát egy magyar képviselő akarja ütni a magyar kardon.

Nekünk nem kell se Szerbia, se Románia. Van nekünk elég nemzetiségünk ezek nélkül is; a magyarság ellen való örök bűn lenne ezekből az izgága elemekből egy sátoralja népet is Magyarországhoz csatolni. Maradjanak ott, ahol vannak s éljenek úgy, ahogy tudnak. Csak határainkat védjük meg tőlük becsülettel s ha megtanítottuk őket arra, hogy kótyagos fejük balga álmairól lemondjanak: igyekezzünk ezeket a határokat örökre biztosítani. Még pedig a természetes védelmi vonalak birtokával: a Kárpátokkal és a Duna mindkét partjával. Ha ezt biztosítottuk: nem ömlött hiába a magyar vér. A többit csak engedje át az ellenzéki képviselő ur a megszelidült balkáni kalandoroknak. Mi nem kérünk belőlük!

LEGUJABB.

Bijel 2 óráker érkezett
telefonjelentés.

Királyi elismerés Haigh tábornoknak.

Rotterdam. Az angol király Haigh főparancsnokhoz a következő táviratot intézte: Csodálatomnak akarok kifejezést adni Ön és az Ön parancsnoksága alatt álló csapatoknak fényes teljesítményei felett, mely csapatok az ellenséget folytonos, kitartó nyomás által arra kényszerítették, hogy elővigyázatosan előkészített erősen megerősített állásait feladja. E sikerek méltó folytatásai a tavalyi szép teljesítményeknek és azoknak, akik ezen hadjárat tervét kidolgozták, csak becsületére válnak. Haigh a következőkben válaszolt: Összes csapataim nevében hálás és tiszteletteljes köszönetemet fejezem ki öfelségének legkegyelme-sebb elismerése felett. Legnagyobb meglepedésre szolgál azoknak, akik e hadjáratot előkészítették, hogy öfelsége barátságosan megdícsérte őket.

Rotterdam. Az angol hadügyminiszterium vezetősége elrendelte, hogy az összes harmincegy éven aluli felmentetteket rezizió alá vessék.

Milánó. Reiberg őrnagy, az Egyesült-Allamok katonai attaséja az orosz hadterületen leesett lováról, koponyatörést szenvedett és meghalt.

Szerbia annexióját követelő képviselő.

— Határörvidéket Erdélynek! — A képviselőház ülése. —

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

A képviselőház mai ülését félnégy órakor nyitotta meg Szász Károly alelnök. Jelentette, hogy Óváry Ferenc összeférhetetlenségi bejelentést tett önmaga ellen, majd közölte az összeférhetetlenségi bizottság tegnapi ülésének eredményét és bejelentette, hogy Mayer Ödön ügyében az összeférhetetlenségi zsüri kisorsolása március 12-én és Sándor Pál ügyében pedig 18-án lesz. Végül bemutatta még Csillaghy Györgynek, a verbói kerület új képviselőjének mandátumát, ezután pedig áttértek a kivételes hatalom igénybevételéről szóló miniszterelnöki jelentés tárgyalására.

Elsőnek Jankovics Béla közoktatásügyi miniszter szólalt fel és reflektált Kállay Ubul tegnapi beszéde során tett megjegyzéseire. A szamosi egyházmegye és a többi görög katolikus egyházmegye támogatásáról adott felvilágosításokat.

Utána Bethlen István gróf szólalt fel. A kormány jelenlegi rendszerét hiháztatja, mert a kormány csakis aktákkal törődik és nem azal, hogy a nép bajain gyorsan segítsen. Szóvá teszi az erdélyi rossz vasuti viszonyokat és azoknak a kormány által leendő mielőbbi orvoslását követeli. Rámutat ezután arra, hogy az országban nem alkalmazzák a hazaárulási törvényt. Azok, akik annak idején ünnepelve fogadták a betörő ellenséget és akik az ellenséggel együtt Romániába mentek ki, azok most tömegesen térnek vissza csalódottan. A hatóságok kihallgatják őket, a vizsgálóbírók is jegyzőkönyvet vesznek fel vallomásukról, ezután pedig szabadon bocsájtják ezeket a lelketlen árulókat, akik nyugodtan élnek tovább, mintha mi sem történt volna és folytatják működésüket. A törvény szigorú alkalmazásával el kellett kobozni vagyonukat és a legszigorubb büntetéssel kellett súlytani őket. Ezután arról a nemzetiségi elvről beszél, amelyet az entente válaszjegyzékében megjelölt.

Aki a magyar uralom végét jósolta.

(A harangmezői pópa büntetését leszállították.)

A nagyváradi kir. tábla büntető tanácsa tárgyalta Hajdu Flórián harangmezői görögkeleti lelkész bűnperét. A pópa ellen az ügyészség izgatás miatt emelt vádat és a törvényszék Seregs Barna elnöklete alatt múlt év november 16-án két évi börtönre ítélte a vádlottat. A kir. tábla tegnap a törvényszék ítéletét egy évi és negy hónapi börtönre leszállította.

Kétrendbeli izgatás volt a vád. Egy izben, az orosz kárpáti offenzíva idején azt prédikálta híveinek, hogy jönnek az oroszok és Szerbia sorsára juttatják Magyarországot. Az oláh betörés idején pedig egy halott toron arról beszélt, hogy vege a magyar uralomnak és Nagyváradon, Budapesten keresztül Bécsbe megy az orosz-oláh hadsereg.

— A magyar király már sarkantyut is köthet, hogy meneküljön.

A tanuvallomások során kiderült, hogy hívei nem egyszer figyelmeztették:

— A pap ne politizáljon.

— Azt tesszem, ami nekem tetszik — válaszolt mérgesen Hajdu Flórián — én vagyok az ur, mert román vagyok s a testvéreim már elfoglalták Krassószörény megyét, Brassót, Nagyszébet.

Horváth tanító figyelmeztetésére így felelt:

— Te renegát kutya! Első leszel, akit telakasztanak saját honfitársaid.

Ezt a leghatározottabban vissza kell utasítani mert Magyarország még a mai állapotokat sem fogadhatja el a békekötéskor. Gondoskodni kell, hogy Románia felől kiigazítsak határainkat határörvidék területet kell létesíteni a mai határainkon túl, amelyre magyar telepeseit kell küldeni. Szerbiát be is kell köbelezni, bizonyos önállóságot adva neki. Ezután a kormány földbirtok politikáját teszi szóvá. Az itthon üzérkedők és a lelketlenül gazdálkodók, a haretéren küzdő földbirtokosok és kisgazdák lába alól kihúzzák a földet. A hadsereg szállításoknál a tiszta erkölcsnek kell érvényre jutnia. A kormány földbirtokpolitikáját el kell vetni. Végül az örökös magyar hadsereg és a választójog érdekében emel szót és kijelenti, hogy a miniszterelnöki jelentést nem veszi tudomásul.

Hantos Elemér a hadsereg-szállítókat veszi védelmébe, mert nem minden hadszeregszállító bűnöző egyúttal. A hadszeregszállítók fontos szolgálatokat teljesítenek és egy elvesző kis részük kivételével, elismerés jár munkájukért. Valutánkat teszi szóvá ezután. Az export egyáltalán elmaradt és az import pedig nagy, ezt tartja annak okául, hogy valutánk romlott. Az importot csökkenteni és az exportot növesztetni kell. A kormány politikája helyes, mert a luxuscikkek importját megakadályozta és a nyerstermékek exportját előtolta, ami meglogja javítani valutánkat. A jelentést tudomásul veszi.

Ezután Lótyay Ernő mondotta el szűzbeszédét és a kormányt támadta. A kormány politikája a többség védelmében és az ellenzék letiprásában nyilvánul meg. Az önálló hadsereget és az általános titkos választójogot sürgeti. Végül kijelenti, hogy a jelentést nem veszi tudomásul.

Az elnök a vitát megszakította és annak folytatását március 12-ére halasztotta.

A kihallgatott tanak egyértelműleg igazolták a vád állításait. Elmondották, hogy a pópa jóslatával állandóan forrongásba tartotta a falut. Nem engedte, hogy a falusi asszonyok élelmiszert hozzanak Nagyváradra és dícsékedt azzal, hogy ő egy szem gabonát sem adott a magyar katonáknak.

A vádlott a törvényszéki tárgyaláson részegségével védekezett, a terhelő vallomásokkal szemben azonban védekezését a bíróság nem vette figyelembe és két évi börtönbüntetéssel sújtotta. A királyi tábla Harmathy Károly tanácsában egy év és négy hónapra leszállította a büntetést.

Nem fűtik a kultúrpalotát. Lőcs. Rezső helyettes polgármester ma jelentést tett a tanácsnak a szénhiányról. Hosszabb idő óta nem kapott a város nagyobb mennyiségű szenet, úgy, hogy a középületekben tüzelőanyagpótlékokkal kell a szénfűtésre berendezett kályhályákat fűteni. Miután azonban, épen a szénhiány következtében a kokszttermelés is minimális, ma az a helyzet következett be, hogy az iskolákat kellene bezárni, és a városi épületek fűtését is délelőttre redukálni, vagy a kultúrpalota fűtését kell beszünetíteni. A tanács tekintettel arra, hogy ugyanis csak egy hónapra van szó, mert áprilisban már nem feltétlenül szükséges tüteni, — javaslatot tesz a polgármesternek, hogy a kultúrpalota fűtését a legszűkebbre redukálja, a könyvtárt, muzeumot,

mellékhelyiséget zárják be és csak az igazgató lakását, valamint az ott elhelyezett iskolákat fűtsék. A március 15-iki ünnepélyt a város-háza termében fogják megtartani.

TORVÉNYKEZÉS.

Jogtudósok a nagyváradi per ítéletéről.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapestről telefonálja tudósítók: Egy újságíró a Kuriának a nagyváradi perben hozott ítéletével kapcsolatban kikérte az előkelő jogászvilág legtekintélyesebb tagjainak véleményét:

Edvi-Ilés Károly a következőképpen nyilatkozott: Nem szeretek bírói ítéletekkel eldöntött ügyekről véleményt mondani, de szilárd meggyőződés, hogy ebben az esetben a Kuria által megállapított tényállás szerint a kivételes törvény nem lett volna alkalmazható. Ebből önként következik, hogy a vádlottakat föl kellett volna menteni.

Baracs Marcell dr. szerint az adott esetben a büntetőtörvénykönyv 460. §. vagy az 1915. évi 19. törvénycikk 10. §. jöhetett volna figyelembe. Mint a Kuria megállapította, nem kötelességzegés végett történt az ajándékozás, szakértőről volt szó, tehát nem büntetőbíró befolyásoláról. A tények félreismerését kell alapul vennünk, hogy a Kuria erre a btkv. helyet az 1915-ös kivételes törvényt alkalmazta. A 460. §. alapján a vádlottakat föl kellett volna menteni.

Pollák Illés dr. az ügyvéd szövetség elnöke rámutat arra, hogy a gyorsított eljárás alkalmazása súlyos visszaesést jelentett a jog fejlődésben. Az alsó- és felsőbb bíróságok működése nem felel meg a jogkövetelményeknek.

Angyal Pál dr. egyetemi tanár: Az eset jogi szempontból érdekes és szaklapjában fog vele foglalkozni. Nem nyilatkozik.

Vámbery Rusztem dr. egyetemi tanár: Ha mindent bevettek az állam katonai érdekeinek szolgálatába, a háborús pszichózis vett erőt a Kurián is. Miután azonban a bíróság az egyetlen tekintély, ami megmaradt a közönség számára, nem tartja helyesnek a publikumot ettől is megfosztani.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Tanácskozások Vilmos császárnál.

Berlin. Vilmos császár ma délelőtt fogadta a spanyol nagykövetet, ezután Hohenlohe Schillingfürst herceg osztrák-magyar nagykövet kihallgatáson jelent meg. A kihallgatáson jelen volt a külügyi hivatal államtitkára is. A császár meghallgatta a vezérkari főnök jelentését, a tengerészeti vezérkar főnökének és a tengerészeti hivatal államtitkárának a jelentéseit.

A hetedik német hadikölcsönt március 15-én bocsájtják ki aláírásra és április 16-án fejezik be, ötszázalékos birodalmi kötvényekből áll, 98-as ártolyamon bocsájtják ki.

Gerard amerikai nagykövet Spanyolországból való elutazásakor magával vitte a spanyol királynak Wilsonhoz intézett sajtóközli levelét.

Több németalföldi hajónak a brit kormány megengedte, hogy angol kikötő érintése nélkül folytathatják útjokat Hollandiába.

Betyár romantika a rendőrségen.

(A gyilkos betörő és a kedvese.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagy Ferenc, a Nagyváradon három hónapon keresztül garázdálkodott betörő, akire mint az Aradi Közlöny megírta, hetvennél több alkulesos lopást bizonyítottak rá, még mindig a rendőrségi fogda lakója. A büntügyi osztály távirati és telefonjelentései alapján, hét-főn érkeznek Nagyváradra a szegedi honvédkerületi hadbírósa kiküldöttei, akik a rendőrség által már egybeállított bünelajstrom alapján a Nagy Ferenc katonai büncselekményeit fogják bevizsgálni.

Mert azonkívül a két bajtárs és felebbvaló ellen elkövetett merényleten kívül, amelyet Nagy Ferenc be is ismert, a katonai bíróság a huszonnyolcszoros katonaszökevényt *gyilkossággal* is vádolja, amelynek egy *Pénzes Imre* nevű őrmester iett az áldozata, aki szintén üldözött Nagy Ferencet.

A rendőrségen történt kihallgatások során csak érintették ezt a vádat, de az egyébként a legteljesebb beismerésben levő betörő a legélénkebben tiltakozott az ellen a vád ellen, hogy ő embert ölt volna.

Nagy Ferenc jól tudja, hogy ha ezt a büncselekményt rábizonyítják, feltétlenül halálbüntetéssel sújtja a katonai bíróság, de arról sejtelmé sincs, hogy a gyilkosság elkövetését a katonai bíróság vizsgálata már eddig is rábizonyította és így el nem kerülheti a halálbüntetést.

Erdekes, hogy a rendőrségen úgy bánnak a különben is beteg betörővel, mintha máris — siraomházban volna.

Nagy Ferenc megható ragaszkodással foglalkozik kedvese és orgazdája: *Jakab Margit* sorsával. Különösen, amióta a rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy *Jakab Margit* — áldott állapotban van.

A rendőrség őrizetében levő foglyoknak jogukban áll, egyszer naponta — akár ebédre, akár vacsorára — onmaguknak gondoskodni az ellátásukról.

Nagy Ferenc ebédet hozatott a Fekete Sas étterméből. Két ragout-levest és egy adag báránypescenyét. Roppant különösen hatott a detektívszoba gyaluitatlan kecskelábu asztalán az ezüst-tálca és a két ezüst ósésze, amelyekben a két személyes ebédet szervírozták.

Vass Károly detektív leszedte a betörő csuklóiról a bilincseket, de ugyanakkor elszedték előle a kést meg a villát, mert Nagy Ferencnek nagy a hajlamossága — az öngyilkosságra.

álom előadását. Bár a mű inkább Shakespere emlékéit idézi fel bennünk: tagadhatatlan, hogy Arany János klasszikusan szép s tömör magyar nyelvű fordítása méltán emlékeztethet a mi Aranyunk költői nagyságára is.

A dévajágnak és a szerelemnek ezt a mesejátékát a nagy Mendelssohn kiseri gyönyörű zenével, melynek dirigálásáért — különösen a Nászinduló pompás interpretálásáért — Geilert Pál karmestert tapsokkal köszöntötte a közönség. A színpadon csaknem az egész társulat megjelent, sokan játszottak jól, de kevesen beszéltek Arany Jánoshoz méltó tiszta magyarsággal. Különösen a hölgyek igyekeztek a csengő verssorok zenéjét szolid prózába szagítani, amely dolog együttes erővel sikerült is nekik. A rendezésről minden hányossága mellett is csak jót mondhatunk, csupán a nyaréji álom ritmikus lélekzetvetelét: a táncot nélkülöztük. De midőn oly sokan vannak, akiknek előbb a ritmikus járast kellene megtanulniok? A színház vezetőségének azonban mégis hálával tartozunk, hogy a világirodalomnak ezt a halhatatlan remekét ilyen merészen színrehozta. A merészségben erő van s az első megnyilatkozásaitól a szépséget nem lehet elvitatni. A közönség ószintén örült a Shakespere-rel és az Arany Jánossal való viszonyításnak. Z. A.

A betörő lassan, étvágytalanul evett. Közben mindig szemmel mérte a húst, amit felvágva tettek eléje, hogy testvériesen fele az ételnek megmaradjon *Jakab Margitnak*.

— Egyél Feri! — biztatta Vass Károly, mer holnapig csak kenyeret kapsz.

Nagy Ferenc némán bólint, aztán ketté töri a kenyeret.

— Ezt tegyék el a Margitnak! — mondja a detektívnek.

Csak pár percig tart a betörő ebédje, de ezalatt a pár perc alatt is, vagy ötször fordul könyörgőn Vass Károlyhoz.

— Tessék róla gondoskodni, hogy a Margit egyen. Tessék biztatni... Neki muszáj enni... Hiszen tejszik tudni, milyen egy ilyen beteg nő...

Mikor megebédelt Nagy Ferenc, cigarettát kért. Azt is kapott. Néhány szippantás után némán tartja a kezét a detektív elé: bilincselje meg: Aztán kivezetik a detektív szobából. A küszöbről még visszaszól:

— Nem lehetnek itt még egy percig... amíg a Margit bejön?

— Nem lehet. Neked nem szabad vele találkozni!

— Nem szólnék én egy szót se. Nem is intenék. Csak már nagyon szeretném látni...

— Nem lehet Feri!... Indulj szépen!...

Nagy Ferenc mélyet, tájdalmasat sóhajt, aztán elindul a kulcsos rendőr előtt a cellája felé.

Pár perc múlva bevezetik *Jakab Margitot*. Csinosan öltözött, fejkendő, villogó szemű, sápadt arcú leány. A keze meg van vasalva.

Mikor belép a detektív szobába, a megbilincselte kezét nyújtja Vass Károly felé:

— Tessék már levenni rólam a vasat!...

— Nem lehet fiam... A főkapitány ur nem engedi. De még beszélék vele...

— Igen. Csak biztatni tetszik...

— Nem biztatlak én. Majd meglátod...

— De te tudod-e, hogy miért vagy megvasalva? Emlékszel, mikor elfogtunk, azt kiabáltad: Feri! Meghatni!... Együtt harunk meg!...

— Nem is akartam meghalni! — mondja *Jakab Margit*, aztán szégyenlősen hajtja a fejét a leves tányér fölé.

A következő pillanatban már kandi szemmel néz az ezüst tálra, aztán keresőn néz szét. Végre megtalálja a fél darab kenyeret. Könyves lesz a szeme...

— Egyél — szól rá Vass Károly. Nem érek rá teged strázsálni.

Jakab Margit, Nagy Ferenc a hetvenhat-szoros betörő, huszonnyolcszoros katonaszökevény bűnpalástolója, orgazdája és kedvese, szomorú mozdulattal nyújtja a detektív felé a fél darab kenyeret:

— A Feri hagyta?

— Az!

Jakab Margit haragos, fűdökölő zokogással borul az asztalra, aztán sirva kei lei:

— Menjünk! — szól a kulcsos rendőrnek. Nem ezek. Nem kell az ebéd...

VAROS ES MEGYE.

Közös-konyha aradi uri családoknak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kiss László aradi lakos beadványt nyújtott be és azzal az ajánlattal fordul a polgármesterhez hogy amennyiben biztosítani tudja részére a hatóság támogatását, hajlandó berendezni egy olyan nagyszabású közös-konyhát, ahol minden jelentkező családot ellát ebéddel, meg vacsorával, sőt ezenfelül biztosítja részükre, — természetesen a megengedett adagolás szerint, — a kenyér ellátást is.

Azt állítja beadványában, hogy ő a mostani nehéz időben is hajlandó egy közös-konyhát felállítani, ha részére a következőket biztosítják: 1. Elelmi és fűtőszerek átengedését a közös-konyha létszámának arányába és a rendes maximális áron. 2. A közlelmezési hivatalnál szállítási engedélyt, állatok és még nem központosított cikkek szállítására, kizárólag a közös-konyha részére. 3. Konyha-kerté-

szet berendezésére megfelelő terület átengedését méltányos bér mellett. 4. Engedélyt házikenyér sütődjére a tagok kenyér szükségletének ellátására. Ezen feltételek teljesítése mellett garantálja a jelentkező családok élelmezését és pedig husztalan-napokon két, — más napokon pedig három tál étellel olcsó áron s berendezési az üzemet akként is, hogy a kevésbé tehetősek külön-külön csak főzeléket, vagy husadagot, esetleg csak tésztát kaphassanak. Gondoskodik az ételek hazhoz-szállításáról is, sőt elvállalja az edények tisztántartását is. Hogy a kenyérről is gondoskodik, azt a házikenyér sütődjé felállításának tervével dokumentálja.

Juhok és bárányok eladása Aradon. Ezenel közhírré teszem, hogy Arad város közlelmezési üzemének tulajdonában levő, körülbelül 50 darab részben leellett, részben ellés előtt álló anyajuhok bárányaikkal együtt élő-súlyban való eladása iránt f.évi márc. hó 9-én délelőtt 9 orai kezdettel hivatalomban (városház, I. emelet) árverést tartok. Kikiáltási ár élő-súlyban különként 3 korona. A juhok az 1. számú városi majorban megtekinthetők. Az árverésen írásbeli és szóbeli ajánlatokkal lehet részt venni. A zárt ajánlatok a szóbeli árverés megtartása előtt hozzám, városháza, közlelmezési hivatal, adandók be. A juhok az árverést követő napon fognak az 1. sz. majorban felmázsáltatni és a legelőnyösebb ajánlattevő részére készpénzfizetés ellenében átadni. Arad, 1917. március 2-án. *Exterde Kálmán* báró, élelmiszerhivatal-vezető.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Vasárnap délután három óraker, mérsékelt helyárrakkal: *Tiszavirág*, operett.

Este hét óraker rendez helyárrakkal: *Szentivánéji álom*.

Hétőn: *Szevillai borbély*, opera. Kertész Vilmos vendégfelleléttel.

Kedden: *Hoffmann meséi*, opera. Kertész Vilmos vendégfelleléttel.

* A színház hírei. A jövő hét érdekességei. A jövő hét játékrendjét úgy a drama mint a klasszikus zene dominálja. Hétfőtől kezdve Kertész Vilmos, a buda-temesvári színház kiváló művésze lép föl egymásután három estén a Szevillai borbély, Hoffmann meséi operák és a Három a kis lány című darabokban; ez utóbbit most játsza először Aradon Csütörtöktől pedig Kőmives Kelemen, a Nemzeti Színház nagysikerű újdonsága tölti be a műsört. — Vasárnapi előadások. Vasárnap d. u. 3-kor a Tiszavirág pompás operett kerül előadásra. Este 7-kor pedig a Szentivánéji álom Mendelssohn erede i zenekísérettel.

* Szerb szociálisták a habornban. Gőndör Ferenc a Népszava haditudósítója ebben a könyvében a sokat szenvedett szerb népről és különösen a szerb szociálistákról ir mélyre látó szemmel meglátott és me rendülve átértett megfigyeléseket. A minden vonatkozásában kortörténeti érdekességű könyv értékét emeli és teljessé teszi Kunfi Zsigmondnak, az ismert szociálista írónak nagyterjedelmű és mindenképpen rendkívüli kvalitásokat reprezentáló előszava. Gőndör Ferenc könyvét a Népszava könyvkereskedése adta ki szép és izléses kiállításban és 3'50 koronáért minden könyvkereskedésben kapható.

* A Nyugat folyóirat február 16-i száma a következő változatos tartalommal jelent meg: Dery Tibor: Lia. (Rövid történet II. Befejező rész.) Tóth Árpád: Arthur Rimbaud három verse. Kafka Margit: Hangyaboly. (Regény IV.) Schöpfungl Atadár: Előszó könyvemhez. A politika mögöl: Ignóus: Parlament. — Geilert Oszkár: Wilson és az „U” joga. Ambrus Zoltán: Haborus jegyzetek. Réti Odón. A satán vigyorgó (Novella) es figyelfő rovat. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Vilmos császár-ut 51. szám. Előfizetési ára: egy evre 2'50, fél-évre 1'40, egyes szám ára 1 K 40 fillér.

Küzdelem a magas gabonaárak ellen.

— Kintzig János főispán nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A buza ára körül kifejlődött rendkívül érdekes és nagyjelentőségű vitába az Aradi Közlöny kívánságára most Kintzig János Arad város főispánja is hallatja szavát. Kintzig János, aki évtizedek óta a legintenzívebb módon műveli a mezőgazdaságot és gazdaságait tudvalevőleg csaknem művészi tökéletességig fejlesztette, a széles látókörű gazda gyakorlati tapasztalatainak felhasználásával szól hozzá gazdasági életünk eme legfontosabb kérdéséhez. A főispán, mint ismeretes, a mezőgazdaság minden ágában tökéletes jártasságra tett szert és így alább olvasható véleménye igen nagy sullyal bír e kérdés elbírálásánál. Tulzástól állíthatjuk, hogy egészen új szempontokat juttatott érvényre nyilatkozatában és a rendkívül nehéz, komplikált kérdést gondolatával közelebb juttatja a kibontakozáshoz.

Nyilatkozata így hangzik:

— Nehéz arra a kérdésre felelni, hogy a kormány felemelje-e a gabona maximális árát, vagy nem. Az első, amit ebben az ügyben mondani lehet az, hogy most tulajdonképpen nem is aktuális ennek a kérdésnek felvetése. Azonban amikor a termés pontosan megállapítottatik, akkor aktuálisává válik az ügy. Mint mezőgazda, ki kell jelentenem, hogy a buza maximális árát tulajdonképpen föl kellene emelni, mert az egyáltalán nem áll arányban a termelés költségeivel és a többi elsőrendű szükségleti cikkek áraival. *Olyan árát kellene megállapítani, amely arányban áll a termelési költségekkel és a többi cikkek árával.* Véleményem szerint ez a kérdés lényege. Ha ezt az elvet tartaná szem előtt a kormány, akkor tulajdonképpen nem is kellene a gabona árát emelni, hanem a többi cikkek árát csökkentve arányosítani kellene a gabona árával. A hadviselő államok kormányai azt a régi közgazdasági elvet tartották szem előtt, amikor a gabonafélék maximális árát megállapították, hogy minden elsőrendű cikk ára a kenyérmag árához igazodik. A béke időben egyszerűen bevált eme tétel, azonban csődöt mondott a háborúban. A nagy német költő mondás: *Grau ist jede Theorie* (Minden elmélet szürke), most is beigazolódtott; a buza árán alapuló közgazdasági tétel a háborúban egyáltalán nem vált be. Ezt az elméletet halomra döntötte az emberek féktelen nyereszkeskedési vágya. A kereslet és kínálat törvényét a hirtelen meggazdagodni vágyó egyének olyan módon alkalmazták, hogy a kínálatot csökkentették, mert árukat felhalmozták és csak akkor hozták piacra, amikor a kereslet óriási mérvet ért. A kormányok nem tudták megállítani ezt a romboló áramlatot és így szabadon fejlődhetett, közgazdaságunk óriási hátrányára. Eddig mindenki azt hitte, hogy ha a buza ára alacsony, akkor minden árucikk olcsóbb. Ezzel szemben azt látjuk, hogy a buza ára három év alatt alig emelkedett, ellenben minden más árucikk ára hatalmasan felszökött. A múlt esztendőben olyan hihetetlenül alacsony termésünk volt, hogy nem negyven koronás, hanem nyolcvan koronás maximális árát is megállapíthatott volna a kormány, mert még ilyen ár mellett sem tudta volna magát regresszálni a gazdaközönség. Hogy a buza árát nem helyesen állapították meg, azt az a körülmény is igazolja, hogy ahol nem torodtak a maximális árral, ott nyolcvan-száz koronát is kapott az eladó egy métermázs buzáért. A háború előtt harminckettő korona volt a buza

métermázsója, a háború harmadik évében pedig negyven korona. Ennek nem szabad volna így történni. A kormánynak úgy kellett volna számítani, mintha nem háború, hanem béke lenne.

Béke idején a huszonnégy millió métermázsás termés mellett, a szabad verseny úgy érvényesült volna, hogy a buza ára negyven koronánál lényegesen magasabbra szökik. Ha az illetékes körök a buza árát ilyen alacsony nivóra nyomják le, akkor a gazdaközönséget kisebb termelésre kényszerítik, már pedig ez egyáltalán nem érdeke az országnak. Amikor azt látjuk, hogy exorbitáns módon emelkedik az ára azoknak a cikkeknek, amelyek a gabona termesztéséhez szükségesek (szén, manilla, kocsikenőcs, fa) akkor jogosan kívánhatja meg a gazda, hogy a buza ára is arányosan emelkedjék. Egy waggon kőszén, amelyet a szántó- és vetőgéphez használunk, ma hatszáz koronába kerül. A manilla, amely ezelőtt százhatvan korona volt, ma ezerhatszáz koronáért kapható; ezzel szemben pedig a buza árát a békeidővel szemben huszonnégy százalékkal emelte fel a kormány. Hol itt az arány? Én nem mondom, hogy a gabona árát okvetlenül emeljék arra a nivóra, ahol most az egyéb elsőrendű szükségleti cikkek ára áll. *Ezt a nehéz kérdést úgy is meg lehet oldani, hogy minden más fontos ipari és kereskedelmi cikk árát mérsékeljük és a buza árával hozzuk összhangzásba.* Semmi célja sincs annak, hogy a buza árát ötven, vagy hatvan százalékkal felemeljük, ha nem gondoskodunk arról, hogy az iparcikkek és egyéb nyerstermények árai háromszoros magasságra ne emelkedjenek a buza ára felé. Ami a buza maximális árának megállapítását illeti, azt akkor kell elvégezni, amikor már a termés csaknem teljesen tisztán áll előttünk. Ha gyenge a termésünk, akkor magasabb, ha jó a termésünk, akkor alacsonyabb maximális árát kell szabni. A kérdést különben véleményem szerint ugyanis meglehetősen oldani, hogy például a buza maximális árát tíz százalékkal emeljük és ugyanakkor harminc, vagy negyven százalékkal a mostaninál alacsonyabbra maximáljuk az iparcikkek és a legfontosabb nyerstermények árát, mert így a gabona árával összhangzásba hozzuk ezeket az árakat.

A hadvezér változás. Berlinből jelentik: *Morath* őrnagy *Konrad* báróról szóló cikkében a *Berliner Tageblatt*ban a következőket írja: Amidőn 1915. márciusában *Konrad* dolgozó szobájába, az akkori főhadiszálláson beléptem, azt a mély és nevezetes benyomást keltette bennem, hogy időnk egyik legnagyobb emberét láthatom szemtől szembe. Igazán sokat köszönhet Németország ennek a nagy tábornagnak, művésznek és embernek, akinek elszántsága meggyöngyíthetetlen és akinek oly hü, meleg szíve van. — *Düsseldorfból* jelentik: *Arz* tábornok osztrák-magyar vezérkari főnök a *Düsseldorfer Anzeiger* üdvözlő táviratát a következőket viszolta: Hare és győzelmeken keresztül a békehez.

Olcsóbb lesz a cipőtalpalás.

— Az új kormányrendelet. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Megírta az Aradi Közlöny, hogy elkészült a cipők árát maximáló kormányrendelet. Rövidesen már jeleztük annak alapelveit és elmondottuk, hogy a rendelet néhány különböző cipőtípus szerint fogja az árakat maximálni és pedig olyformán, hogy a cipők előállításának költségeihez, értve ezalatt a maximált nyersanyagok árát, a nem maximált áru anyagok piaci árát, valamint a kifizetett és ezental is szabad meg egyezés tárgyát képező munkabéreket, összesen körülbelül harminc százalék haszon lesz hozzáúthető, amiből hat százalék fogja megilletni a gyárost, míg a többi 24 százalék a kereskedő és a kiskereskedő között fog megoszlan. A cipészkisiparosok tekintettel a nyersanyagbeszerzés körüli nagyobb nehézségekre, valamivel nagyobb hasznot kalkulálhatnak majd. Ehhez képest a futalpu cipők maximális ára páronként 16 korona, a közönséges munkás-, valamint box- vagy se ró-bőrű készült utcai cipők maximális ára páronként 52–54 korona, a tinomabb női cipők maximális ára páronként 54–58 korona lesz, a torna-, bál-, selyem- és egyéb fényüzési cipők maximális ára pedig ugyancsak a mai szokásos áraknál 25–30 százalékkal alacsonyabb árban lesz megszabva.

Mint fővárosi tudósítónk jelenti, a rendelet szerint a cipők készítési módja annyiban lesz korlátozva, hogy tilos lesz a sarkig végig terjedő kettős talpak felhasználása. A cipők talpába bele kell majd préselni a cipők detail-árát és ugyanezt az árt jelezni kell egy a cipőhöz fűzött cédulán is. Amennyiben a cipőtalpához pótlóanyag lett felhasználva, ezt a körülményt is a szóbanforgó cédulán fel kell tüntetni.

A közönségnek a cipők drágán való eladása miatt egyes cipőeladók ellen emelt panaszait a gyár telephelye szerint illetékes ármegállapító bizottságok fogják a rendeletben előírt árhatárokat alapján megítélni. A bizottságban az érdekeltek, nevezetesen a cipőelőállító iparosok, a cipőkereskedők, valamint a cipőgyártók egyaránt képviselthez jutnak és a bizottságnak jogszemély lesz az elnöke. A bizottságok a kamarák székhelyein fognak működni. Több kamarai terület részére egy bizottság is lesz kinevezhető. A bizottság nem csak a jogtalan árkülönbözet visszatérítésére fogja az eladót kötelezni, hanem a rendőrségnek kihágás miatt a telet feljeleníti s az utóbbi a vádlottat elzárásra is elítéli, mely büntetés esetleg pénzbírságra lesz átváltoztatható. A bizottság döntése végérvényes lesz.

A cipők talpalásáért és javításáért kérhető ár nem lesz maximálva, de ezen munkákért is csak méltányos összeg lesz elkérhető. Cipőjavítások ügyében is, a véit árdrágítás esetén, az ármegállapító bizottság fog dönteni.

A talpbőranyag a bőrgyárakban, illetve tanárságokban le van foglalva és csak a hadvezetőség részéről igénybe nem vett bőrök használhatók fel polgári célokra és a bőrre, valamint cipőre nézve a kiviteli tilalmat már rég életbeléptették. Nehogy pedig a cipők árának a mai szokásos áránál alacsonyabban történő maximálása a cipőknek a forgalomból való kivonását eredményezze, a kormány intézkedni fog szigorúan abban az irányban is, hogy a cipőkészítetek esetleges eldugdosása is megakadályozassék.

A tervbevett Cipőközpont, mely elsősorban a cipő behozatara iránt intézkedne, valószínűleg csak később fog a kormány részéről megvalósulni.

Feleséggyilkos nagybirtokos.

— A szerb fogoly miatt börtönbe került uriember. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Mint bécsi tudósítónk jelenti, a bécsi honvédhadosztály bíróság előtt egy rendkívül érdekes családi tragédia utolsó felvonása játszódott le, Weit ezredes elnöklésével tartott fő-tárgyaláson.

A háboru eleje óta hadbavonult és a harc-téren tartózkodott Walicsek Vencel morva-or-szági nagybirtokos Kaltbrunn legelőkkelb-berre. A múlt év szeptemberében névtelen leve-letet kapott, melyben közölték vele, hogy fe-lesége egy szerb hadifogollyal, aki birtokain a szerb munkásfoglyok felügyeletével volt meg-bizva, viszonyt kötött s ez a viszony nem is maradt következmények nélkül. A névtelen le-vél tudósította a távollévő férjét még arról is, hogy felesége elhanyagolja két szép gyerme-két, veri és éhezeti őket s miatt 6 min-dennap tobzódik és mulat szerb szeretőjével s felöltözteti azt ujonnan vett drágábbnál-drá-gább ruhákba és fehérneműkbe, azalatt gyer-mekei a hadbavonult férjnek elviselt ruhában és fehérneműben járnak.

Ez a hír, — amint a bajtársai tanusítot-ták — rettenetes hatással volt Walicsekre, olyannyira, hogy rövid néhány nap alatt való-sággal lesóványodott, s bajtársai pár napi távollét után nem is ismerték rá. Jelentkezett felesleges parancsnokságánál, amelytől szabadsá-got kért és kapott. A szabadság megnyerése után azonnal haza utazott. Legelőször is öreg édes anyjával találkozott, s két kis gyermeké-vel, akik a mezei uton mintha csak tudták volna, hogy jönni fog, virágokat szedtek, s két szemükkel messze távolba révedeztek. Sem az anya, sem a gyermekek nem ismerték meg őt. Midőn végül megismertette magát, mindhár-man sirva kulesolódtak a nyakába. A mezőről haza mentek az édes anyja lakásába, ahol első kérdése volt a hazatérő férjnek:

— Mi igaz mindabból, amit levelekben nekem megírtak, mond el őszintén édes anyánk.

Az öregasszony ránézett fiára, először nem szólt semmit, majd a gyermekekhez fordult: Menjetez csak ki báránykáim.

— Ez is felelet, gondolta a férj s csak-ugyan be is bizonyosodott, hogy a névtelen le-veleknek igazuk volt.

Midőn mindezekről meggyőződött, hazatért saját lakásába, ahol feleségét kérdőre vonta. Az asszony tagadott ugyan, de csakhamar el-árulta magát azzal, hogy tudta, miről kérde-zősködik a férje.

— Jól van, felelte a férj, hinni kívánok neked, de csak egy feltétel alatt, most el fogsz jönni velem az orvoshoz, aki megvizsgál. Ha bebizonyosodik, hogy szived alatt nom hordasz új életet, abban az esetben megboesátok neked.

Az asszony ekkor térdrehullott a férje előtt, bevallotta neki a szegényletes esetet. De még e vallomástban sem volt igaz, őszinte meg-bánás, mert midőn a férj a méitatlanokodás erős szavait hallatta, az asszony dacosan csat-tant fel:

— Ne lárnoz, ugysem te fogod táplálni a gyermeket.

Erre a közönséges lélekre valló beszédre Walicsek kihuzta a kardját s feleségének fejére és hátára több hatalmas csapást mért. Ret-tenetes dühében szidta és átkozta a vérében tetregő asszonyt, majd kirohant a paroksziz-musig fokozódó dühében, a közeledő katonák és esendőket követ kezdte dobálni, míg végre egy utcai gödörbe vágta magát, ahol kinjában fetrengett.

Felesége a szenvedett sérülések követke-zésében meghalt. A tárgyaláson bebizonyosodott, hogy a szerb egy alkalommal azt mondta az asszonynak:

— Ha az ön férje hazajön, meg fogom özni. Ön pénzt fog adni nekem és én azzal vissza fogok térni Szerbiába. Az orvosszakér-tők megállapították, hogy a vádlott az elköve-tett tett után olyan patológikus állapotban volt, amely kizárja a beszámíthatóságot. De a gyilkosság alatt ez az állapot még nem állott be s féltékenység okozta cselekedetében felfedezhetők a logikus gondolkozás motívumai.

A törvényszék a vádlottat gyilkosság bün-tetében mondotta ki bűnösnek és három évi nehéz börtönre ítélte. A tárgyalást vezető bíró azonban kijelentette, hogy hajlandó közvetíteni a vádlottnak olyan irányu folyamodványát, mely a büntetés elhalasztását kéri, abból a célból, hogy a frontra visszamehessen. Így megtörtén-hetik, hogyha ott kitüntetheti magát, s bünte-tést a császár kegyelme elengedheti. Ohajt felebbezni? kérdezte az elnök.

Vádlott: A frontra akarok visszamenni, nem azért, hogy a császár kegyelme elengedje a büntetésemet, hanem inkább azért, hogy el-feledjek mindent.

Elnök: Nagyon helyesen, bizzék ön a csá-zár igazságszolgáltatásában s ön ismét azzá lehet, ami volt, egy vitéz s derék katonává.

Lloyd George a reklám-hős.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A megboldogult Barnum, a híres amerikai reklámkirály, bizonyára megszegyenülve vo-nalna vissza, látva, hogy Lloyd George, az angol miniszterelnök sokkal különb legény, mint ő és hogy azok a blüffök, amelyekkel a kétféle borju és a kézi szakalemberek tulajdo-nosa a világot bolonddá tette, mind silány ta-pogatózások ahhoz képest, amint az angol kor-mány elkövet és kitalál. Ami az utóbbi hete-kben a „Viktory Loan“ a győzelmi hadikölcsön érdekében történt, az mindazt a reklámot felül-mulja, amit Barnum és az ő epygonjai valaha előadásai dícsőségére kispekulálhattak.

Az anglikánus egyház templomaiban nem-csak hogy nyilvános imádságokat rendeztek s nagy vállalat sikerének érdekében, hanem a püspökök megengedték azt is, hogy jegyzési felhívásokat, kétóles plakátokat aggassanak a templom beisejében levő oszlopokra és falakra. A Szent Pál-katedrális az utóbbi napokban na-gyon fura látványt nyújtott. Ahova az ember nézett, mindenütt aláírási felhívást pillantott meg és a szószékéről az igen tiszteletreméltó londoni püspök saját személyében csapott reklá-mot Bonnar Law üzletei érdekének és ügyeinek.

A londoni katolikus templomok tartós-kodtak ettől az egyáltalán nem keresztényi cselekedettől, mert Bourne bíbornok a West-minsteri érsek, akinek hazafias érzelmeiben nem lehet kételkedni, nem volt rávehető, hogy az Istenházát Bonnar Law ügynökeinek bo-csássá rendelkezésére.

Huszonkét miniszter járta be az ország na-gyobb gyarait és rábeszéltek a munkásokat, hogy béreiknek nagyobb részét bocsássák az állam rendelkezésére. A börze előtt volt a leg-nagyobb esődület, amilyent még a londoni City sohasem látott. A lord major összes ál-dermenjei kíséretében megjelent a börze előtt teljes középkori díszruhájában, amelyet csak különös ünnepi alkalmakkor szokott felölteni,

és az összegyűlekezet börzelátogatók előtt a győzelmi kölesön érdekében beszédet tartott. A szónoklat után a lord major kíséretében volt zenekar rázendített a nemzeti himnuszra és ha-zafias dalokat adott elő.

A jegyzés lezárása előtti utolsó héten óriási arányú felvonulások és tüntetések voltak Londonban. Nagy tömegek vonultak az üzletek és bankházak elé. A pénzügyminiszter ügynökei bementek az igazgatókhoz, az üzletvezetőkhoz, eléjük tették az aláírási ívet és addig el nem mentek az illető nyakáról, míg nagyobb ösz-szeggel nem biztosította a kölesön sikerét. Ha a jegyzett összeg megfelelő volt, akkor a tö-meg ovációt rendezett, ha azonban nem voltak vele megelégedve, akkor tüntettek ellene.

Kik árúsíthatnak Aradon élelmiszereket.

(Fontos hirdetmény. — Gyűlésre hívják a kereskedőket.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Báró Esterházy Kálmán, a közéletmezési hivatal vezetője a következő hirdetményt bo-csátotta ki:

Mindazon aradi családok, akik list-tel el vannak látva, azonban cukor és egyéb élelmiszerekre igényt tartanak, felkéretnek, hogy folyó év március 5-én az élelmiszere-je-gyek átvétele végett a városvezetésnél közélet-mezési hivatalban jelenjenek meg, ahol ré-szükre ezen igazolvány két példányban kiada-tik, amelyeken a családtagokra vonatkozó ada-tokat a családfele kiállítani, s a háztulajdonos-sal, esetleg kerületi biztossal a személyek szá-mát igazolni tartozik. Ezen adatok bevezetése után az igazolványok az élelmiszere-ze-ési hivatalba újból bemutatandók, ahol az adagok hatósági megállapítása után az egyik igazolvány a fél-nek vissza adatik, a másik pedig ellenőrzés végett a hivatalomban marad.

Figyelemztetjük azonban az eddigelőzo-ka-t, hogy cukorra és egyéb élelmiszere-re csak annak van igénye, akinek készletük egyáltalán nincs, mert nemcsak a készlet bejelentési lapokból, hanem névmutatók és helyszíni vizsgálatok útján is ellenőrzés-t fognak, s visszaélés esetén a talált készletet el fog koboztatni és magtorlás céljából a ki-hágási bíróságnál fognak feljelentetni.

A kereskedők pedig értesítetnek, hogy a Bákóczy-utcai cukorbiztosító a Minczei tem-plommal szemben levő Máj-főle helyiségbe helyeztetett át, s a napokban megérkező cu-kor már innen nyer szétosztást, a saját ér-dekükbe tessék tehát, ha a jegyekkel már most leszámolni, mert a jövőben lejárt számlák be nem váltanak, s folyó év március hó-tól kezdve, tekintettel a rendelkezésünkre álló ke-vés cukormennyiségre, mindig csak egy létszámú érvényes cukor-jegyek váltanak be.

Arad az. kir. város közéletmezési felügyelő-bizottságának határozata alapján hatósági listát és egyéb élelmiszerek árúsíthatóival a következő kereskedők bizattak meg:

I. kerület. Pelyhe Mátyné, Székessy Pál, Szücs Mátyas, Kohn László, Weiss József, Kondor Sándorné, özv. Vittenberger Izidorné, Frankl Géza, Simon Sámuelné, Geiszler Kon-rád, Dávid Vilmos, Kohn Sama, Engel Gyula, Schwarz János, Schubert Ferenc, Stern Aba-hámné és Kereszturi Mihály.

II. kerület. Török Pál, Baumann Ignác, özv. Jozsika Antalné, Adler Sándorné, Juhász Gé-bor, Meisner Jakabné és a Széchenyi gör-malom.

III. kerület. Fischer Nándor, özv. Izita Sándorné, Ammann Lajos, Gróf László, Stern Abahámné, Bács Vilmos, Engel Mária, Stern,

György, Fehér Gyula, Lázár Gyula, ifj. Weisz Mór, Grosz Mór, özv. Markovics Kálmán és özv. Sándor Jakabné.

IV. kerület. Goldmann Sámuel, Szontag István, Piblinger Lajos, Zsifkovits Milán, Jeney János, Groglott Jakabné, Glück Sámuel, özv. Breibart Vilmosné, Ficay Pstné.

V. kerület. Slésinger Béla, Sassa Lajosné, Félix Károly, Paplitzky Antal.

VI. kerület. Schulik Lajos, Citrom Mór, Schupkegel Adám, Drosnyák Gyuláné, Klein Jakab Mihály, Baumgartner József, özv. Neumann Ignácné, Erbeszkern János, Bendek Gizella, Hollerbach Jánosné, Bremmer Ignác, özv. Ilencz Mikályné, Renich Jánosné, Argyelán Jánosné, Steinfeld Vilmosné és Lörincz Mihály.

VII. kerület. Erbeszkern Béla, Deutsch Sámson, Messer Miksa, Hegyesi Gézáné, Jancsin Miklósné, Kereszturi Gyula, Lebovics Samu és Stern Ferenc.

VIII. kerület. Dragomir Gyula, Haász Al-

bertné, Kovács Lajos, Berkó Adolf, Champra Jánosné, Joanovits Sándorné, Szabó Sándorné, Kerner Károly, özv. Fászkerti Istvánné és ifj. Nagy János.

IX. kerület. Reich Gyula, Risztán Deme-
ter, Amont János, Muszkán Dóme.

X. kerület. (Gaj). Farkas Hermanné, Farkas Lipót, Klein Rudolfiné, Éliás Jakabné, Mandel Dávid, Vidai József, Farkas József.

XI. kerület. (Sega.) Jankó Imre és Bakos Pál.

A kerületi beosztás a hatósági üzletek régi rendszere alapján történt.

Báró Exterde felkéri a kereskedőket, hogy tekintettel hétköznapi elfoglaltságukra és az így sürgősségére, holnap, vasárnap délután 3 órakor a fontosabb teendők megbeszélése, illetve a szükséges felvilágosítások megadása céljából a városházán levő közéletmezesi hivatalban megjelenni sziveskedjenek.

Amerikai detektív lopta el a német—mexikói jegyzéket.

(Az Unio felháborodása a tervbe vett szövetség miatt.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Newyork. A német—mexikói ügy óriási izgalmat keltett Newyorkban. A háboru eleje óta ilyen nagy izgalom nem volt. Wilsonnal szemben minden ellenzékieskedés megszűnt. Most az a kérdés foglalkoztatja a közvéleményt, hogy miképen hozták Zimmermann levelét az Oceánon át. Amerikai lapok azt állítják, hogy mexikói katonák német uniformisban küzdenek és hogy a kubai lázadást is Németország idézte elő. Hír szerint a német jegyzéket amerikai területen amerikai detektív lopta el. A jegyzék Bernsdorff aláírásával volt ellátva.

Wilson kijelentette, hogy tudomásul vette a tény, de vonakodik részletes felvilágosítást adni az ügyről, mert ez az ország érdekeivel nem egyezik meg. A szenátus kérésére, hogy a jegyzéket terjessze elő, Wilson átnyújtotta Langsingnak és kijelentette, hogy a kormánynak biztosítéka vannak arról, hogy a jegyzék valódi. A levelet Bernsdorff egyik bizalmasának adta át és hír szerint az amerikai detektív ettől lopta el.

Rotterdam. Wilson elnök személyes befolyása nem volt elegendő arra, hogy a kongresszust rávegye a felhatalmazások megadására. Az Associated Press által leleplezett német—mexikói szövetség terve nagy hatást keltett Amerikában. A német cselszövés következtében az egész kongresszus teljesen az elnök pártjára állott. Így adta meg a kongresszus a felhatalmazásokat Wilsonnak. Az egész amerikai közvélemény a németek ellen fordult. Mindenütt felháborodással tárgyalják a németek törvének vakmerőségét.

Az Associated Press közli azt a diplomáciai iratot, a melyet a német kormány a mexikói német konzulhoz intézett és amelyet az amerikai kormány kézre kerített. A diplomáciai irat tartalma a következő:

Berlin: 1917. január 29. Konzul ur! A legkíméletlenebb tengeralatti háborut akarjuk megkezdni, de mégis kívánjuk, hogy az Egyesült Államok semlegesek maradjanak. Ha ez nem sikerülne, Mexikónak a következő szövetséget ajánljuk:

Együtt viselünk háborut s együtt kötünk békét Pénzügyi támogatást adunk Mexikónak. Mexikó visszafoglalhatja elvesztett területeit, Uj Mexikót, Texát és Arizonát. A szövetség részletes kidolgozását az ön kezdeményezésére bizuk. Értesítse a mexikói kormányt arról az ajánlatról, ha megbizonyosodott arról, hogy az Egyesült Államok megüzenik a háborut nekünk. Vegye rá a mexikói elnököt arra, hogy ezt a saját kezdeményezéséből közölje Japánnal, ajánlva, hogy Japán csatlakozzék tervünkhöz. Együtt ajánlkozzék a mexikói elnök közvetítőnek Japán és Németország között. Figyelmeztesse a mexikói elnököt arra, hogy tengeralattjáró hadjáratunk Angliát néhány hónap alatt békére kényszeríti. Zimmermann államtitkár.

Newyorkból jelentik: A Mexikónak tett német ajánlat már az amerikai kormány kezében volt, amikor Wilson a Németországgal való diplomáciai viszonyt megszakította. Az ajánlatot titokban tartották és végül nyilván azért adták ki, hogy Wilson a kongresszustól megkapja a felhatalmazást.

A Wolff-ügynökség jelenti: Az amerikai sajtó oly utasításokról ad hírt, a melyeket a külügyi hivatal adott a mexikói német követnek arra az esetre, ha Németországnak a korlátozatlan tengeralattjáró háboru bejelentése után nem sikerülne az Egyesült-Államokat arra bírni, hogy továbbra is semlegesek maradjanak. El jelentéseknek alapja a következő tényállás: Amaz elhatározás után, hogy február 1-én megkezdjük a korlátozatlan tengeralattjáró háborut, az amerikai kormány eddigi magatartására való tekintettel számolni kellett az Egyesült-Államokkal való konfliktus lehetőségével. Hogy ez a számítás helyes volt, a tények bizonyították. Ily körülmények között nemesak joga, de kötelessége is volt a birodalmi vezetőségnek, hogy az Egyesült-Államokkal való háborus konfliktus esetére idejekorán tegyen intézkedéseket és egy újabb ellentél csatlakozását ellenségeinkhez, ha lehet, kiegyenlítsse. A mexikói császári követ ezért január közepén megbízást kapott, hogy arra az esetre, ha az Egyesült-Államok hadat üzenének nekünk, szövetséget kínáljon a mexikói kormánynak és a közelebbi részletekre nézve létesítsen megállapodást. Az utasítás különben a követet kifejezetten arra kötelezte, hogy ne tegyen semmiféle lépést a mexikói kormánynál, mielőtt a megtörtént amerikai hadüzenetről nem

szerzett bizonyosságot. Hogy az amerikai kormánynak mily módon jutott tudomására a titkos uton Mexikóba küldött utasítás, azt nem tudjuk. De az árulás, mert erről van szó, ugy látszik, amerikai területen történt.

London. Az amerikai nagykövet hosszasan tárgyalt Balfour külügyminiszterrel és utána Lloyd George miniszterelnökkel.

Fölhasználható-e mozi céljaira a kulturpalota? (Egy törvényhatósági bizottsági tag levele.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A városi mozi kérdése élénken foglalkoztatja Arad közönségét. Több oldalról aggodalom merül fel a kulturpalotának mozi céljaira való felhasználása miatt. Ezt az aggodalmat olvassuk ki az alábbi levélből is, amelyet egy törvényhatósági bizottsági tag küldött hozzánk:

Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Mint a törvényhatósági bizottság, tagja abban a helyzetben vagyok, hogy a legilletékesebb fórumon hozzá szólhatok a városi mozi kérdéséhez, de nem tartom helyesnek, hogy ezt a fontos kérdést addig is elzárják légmentesen a sajtó és a közönség elől, amíg a közgyűlés plenuma elé kerül. Ha a nyilvánosság előtt vitatnák meg a városi mozi kérdését, bizonyára egészségesebben érlelődne meg a közgyűlésig, mint így a zárt ajtók mögött.

Ugy látom, hogy a város vezetősége oly sok mindennel nem számolt, amikor beledobta a levegőbe azt a különös tervet, hogy a kulturpalotából városi mozit kell csinálni. Mint tudjuk, a mozi leginkább a nagy tömegek szórakozása, lelki szükséglete, a moziba járó lakosság zöme pedig leginkább a Weitzer János-uton, a Szabadság-tér környékén, továbbá a Sarkud városrészben és az Erzsébetvárosban lakik, hát hihető-e, hogy ez a közönség a két megiező mozi előtt elhalad és elmegy a kulturpalotába. Számolt-e a város tanácsa azzal, hogy a kulturpalota remekül megépített nagyteremből, mi lesz a mozi egyévi fennállása után? A nagy tömegek pusztítanak, rombolnak, sőt örömet találja abban, ha a szépből, a remekből valamit elvehet, torzithatja. Azzal nem védekeznek ez ellen, hogy a legolcsóbb helyi árakat 60—80 fillerre teszik. A katona, ki a harcterről haza jön, szórakozni akar és jogosan. Szeges-pattós bakkancatpálával a mozi parkettjét ép úgy összekulcsolja, mintha 20 filleres ántretét fizetne. És hogy fog védekezni a tanács a nagy tömegek elmaradhatatlan kíséreljével, az elősdiékek szemben? Bevonhatja talán linoleummal a parkettet? Ez ma legalább 50.000 koronába kerül.

Vagy beereszt minden hónapban padlóolajjal? Akkor e parkett többé sohasem lesz parkett, hanem egy fekete olaj réteggel ellátott és bevont valami. Mondjuk, hogy takarékoskodni fog a város, nem áldozza tel a nagyterem drága parkettjét, nem vonja be olajjal és linoleumot sem vesz, mi történik az elősdiékekkel? Repülni tognak a levegőben a kultúra szent templomának levegőjében? Nem hallottunk megoldást arra vonatkozólag sem, hogy hol fogják megtartani a filharmonikus-hangversenyeket, a Kölcsey-zsurokat, hol tartják meg egyik-másik fővárosból leránduló tudós felolvasásait? És hol lesznek a jótékony célu estélyek, amelyekre a háboru után még nagyobb szükség lesz, mint most. Vagy azt hiszi a város, hogy a téregyekkel megtérőzött nagytermet közben felhasználhatja komoly kulturális esztársadalmi célokra is?

S végül hol marad maga a kultúra? Amikor a törvényhatóság megszavazta az egymillios kulturpalota felépítését, városunk nagyjai büszkén, dagadt kebellet hirdették, hogy a tudománynak emelnek csarnokot s aggodalmat tettek arra, hogy azt minden erkölcsi erejükkel és tudásukkal magas nivóra emelk. Hol vannak most ezek az igérettevők, midőn a kultúra, a tudomány, a művészet szentélyét a kétes jövedelmet hozó mozinak akarják felhasználni. Precedens erre Magyarországon nin-

esen. Marosvásárhelyre hivatkoznak, ahol ezt már megtették. Nem, erre Marosvásárhely törvényhatóságának sem volt bátorsága, de igen azt megtette, hogy hét év előtt építtetett egy kultúrpalotát mozgófénykép színházzal egybekapcsolva. A kultúrpalota főbejárata teljesen el van különítve a mozitól és így nem sértettek meg annak jellegét.

Tehát a marosvásárhelyi példára ne tessék hivatkozni, az aradi példa lenne erre az első precedens. De hiszem, hogy erre sem fog sor kerülni. Arad város törvényhatósága vétőt fog mondani ennek és utasítani fogja a tanácsot, hogy adja berbe a mozi engedélyét, vagy ami helyesebb, csinálja meg a városi mozit, de ne a kultúrpalotában, hanem attól függetlenül, egy arra alkalmas helyiségben, ahol megfelelő jövedelmet érhet el anélkül, hogy a kultúrpalotát feláldozná.

Egy törvényhatósági bizottsági tag.

A városi tanács ma délelőtti ülésében Kovács Vince kultúr tanácsnok ismertette Eszlinger Gyulának a városi moziért beadott ajánlatát azzal a javaslattal, hogy azt a tanács, miután házi kezelésben akarják a mozit a kultúrpalotában megcsinálni, utasítsa el. Hivatkozott az előző a szomszédos Temesvár példájára, ahol a városi mozi nagyon szép eredményeket mutat föl. A tanács Kovács Vince indítványát vita nélkül elfogadta.

H I R E K.

Károly király a közéletmezésért.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Őfelsége kezdeményezésére valamennyi hadsereg és polgári lakosság élelmezési kérdésében az érdekelt katonai és polgári hatóságokat tájékoztató és közvetítő közös élelmezési tanácsot fognak felállítani. A bizottság közvetlenül a király rendelkezése alatt fog állni. Az új élelmezési bizottság székhelye Bécsben lesz és valamennyi tekintetbe jövő központi hatóságok képviselőiből fog megalakulni. A bizottság elnökekül a király Laodwehr Ottokár vezérőrnagyot nevezte ki. Az élelmezési bizottság már e hó 5-én megkezdte működését.

Budapestről telefonálja tudósítók: A Közéletmezési Hivatal a Hadszármény Rt. jelentése alapján elrendelte a liszt és kenyéradagok leszállítását és Budapesten a 25% kukoricával kevert kenyeret. A közéletmezési hivatal arra a meggyőződésre jutott, hogy a munkásoknak feltétlenül szüksége van a 24 dekára és a pótkenyéradagokra, ezért a leszállítás csak a könnyebb testi és szellemi munkát végzőkre vonatkozik, valamint a gyermekekre. A rendelet április 1-én lép életbe és ettől kezdve 20 dekagramm lesz a kenyéradag az egész ország területén aratásig. Aradon már most is redukált adagokat ad a hatóság.

2100 hívó fizet 8300 korona adót.

(Egy emberre esik négy korona.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Abból az alkalomból, hogy — mint a mai számunkban közölt, hozzánk intézett levél mondja — az aradi izraelita hitközség tagjainak kultuszadóját tetemesen felemeli, az Aradi Közlöny munkatársa eljár az evangélikus és a református egyházak vezetőségénél, hogy az azok tagjai által fizetett hitközségi adók. Összege felől adatokat szerezzen.

Az aradi izraelita hitközség — mint értesülünk — az állami adó 4-5-szörösére akarja felemelni igen sok tagjainak adóját és ez joggal keltett általános felháborodást.

A református egyház vezetőségétől szerzett információnk szerint az egyház senkinek

sem jelöli ki az általa fizetendő adóösszegét, hanem mindenki önkéntes összeggel tesz eleget köteletségének. Az egyháznak 2100 adófizető tagja van, akik összesen 8323 koronát fizetnek, tehát egy-egy emberre alig esik 4 korona. A legtöbb adót Vajda Zsigmond földbirtokos fizeti 100 koronát, utána Fábian Lajos volt törvényszéki elnök 60 kor., azonkívül 4 tag 50 koronát, 5 tag 40 koronát fizet. A legkisebb adó 2 korona. Ezt az összeget 1167 tag fizeti.

Az evangélikus egyháztól nem sikerült az egyes tagok által fizetett adó összegét megtudnunk, azonban más oldalról szerzett értesülésünk szerint az evangélikus egyház tagjai állami adójuknak 10—12 százalékát fizetik hitközségi adó gyanánt. Az itt fizethető legkisebb összeg szintén 2 korona.

— **Fábian Lajos dr. nagybeteg.** Mint őszinte részvételt értesülünk, Fábian Lajos dr. kuriai bíró, az aradi törvényszék nyugalmazott elnöke, súlyosan megbetegedett. Az illusztris férfi állapota ma komolyan aggasztóvá vált, magasfokú láz gyötörte és időközönként nyerte csak vissza eszméletét. Közel orvos, Vas Sándor dr. agyvérömlést állapított meg az elnöknél, akinek szervezete, mióta súlyos operációt végeztek rajta, erősen meggyöngyült. Felesége és gyermekei nagy szeretettel és odaadással ápolják és veszik körül a beteg ágyát, amelyben Arad város egyik legkiválóbb polgára vivódik a nehéz kórral. Fábian Lajos állapotáról elterjedt hírek mindenütt igaz és mély részvétet keltettek.

— **Bánffy Miklós gróf lemond mandátumáról.** Budapestről telefonálja tudósítók: A képviselőház folyosóján ma azt beszéltek, hogy Bánffy Miklós gróf az összerúghatatlansági bizottság határozatából kifolyólag le fog mondani a mandátumáról. Kolozsváron Wesselényi Ferenc bárót emlegetik utódjául. Valószínűnek tartják, hogy a munkapárt részéről vagy Kis Móric dr. egyetemi tanárt, vagy pedig Deák Albert táblabíró fogják felléptetni. Ugy tudják, hogy Fekete Nagy Béla helyettes polgármester is fellép pátkonkivüli programmal.

— **Ongyilkos vezérkari tiszt.** Budapestről telefonálja tudósítók: A törparancsnokság épületében, levő hivatali szobájában ma délelőtt Braniczky István vezérkari százados szolgálati revolverével föbelötte magát és nyomban meghalt. Allítólag tudóvése volt, ami megakadályozta a háboruban az előhaladását és ezért lett öngyilkos.

— **Eltávozó minorita házfőnök.** Asbóth Kamill dr. a minorita rend marosvásárhelyi házfőnöke, aki a román invázió alkalmából rendkívül sok szenvedése keresztül Aradra került és itt a legnagyobb szíveséggel fogadták, most, hogy ismét visszatérhet szűkebb hazájába, búcsút vett aradi barátaitól. Itteni tisztelői intim vacsora keretében ma este meleg ünnepeléssel búcsúztatták.

— **Falázások.** Özveggy dr. Antalffy Károlyné szül. Izsó Janka folyó évi március hó 2-án életének 63. évében, rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogultat fia Antalffy Lajos, Arad járás szolgabírája, leánya Antalffy Gizella és előkelő rokonság gyászolja. Temetése március 4-én fél 3 órakor lesz a Kálvin János-utca 22. számú házból.

Andráská Zsófia III. polgári leányiskolai tanuló március 2-án 15-ik életévében, hosszas

szenvedés után elhunyt. Temetése 4-én délután 2 órakor lesz Sarkad, Töltés-utca 1. számú házból.

— **Kitüntetett aradi vasutas.** Az Ő eszászari és apostoli királyi felsége által erre felhatalmazott katonai parancsnokság, a vasúti hadiszolgálatban teljesített kitűnő szolgálataik elismerésül az Aradi és Osnádi vasútnál alkalmazott Tamás Pál irodakezelőnek, a koronás vas érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— **Pardon — tévedtünk.** És ezzel már rendben van? Rendben van, hogy felületességéből, vagy lelkiismeretlen könnyelműségből egy hatóság, egy városi intézmény helyrehozhatatlan súlyos károkat okoz és ha felelősségre vonják, akkor azzal intézik el az affért, hogy tévedtek. Ha csak a multra vonatkoznék, akkor csakugyan meg lehetne bocsátani még a tévedést, mert mindenki tévedhet. De a városi bejelentő hivatalban a végzetes tévedések nem kivételes esetek. Már az Aradi Közlöny egyszer megírta, hogy egy családapa elesett egy jó állástól, mert azt a levelet, amelyben egy cég meghívta az illetőt, egy hónapig hevertették a bejelentő hivatalban és végül is ráírták, hogy *cimzett elköltözött Aradról*. Most ismét egy klasszikus felületesség, illetve „tévedés” jutott tudomásunkra, ami a maga páratlan slendriánsága miatt a megdöbbentő közgazgatási csodák közé tartozik. Riesz Vilmos tizenhét esztendeje aradi lakos és több mint tíz esztendeje van fűszerüzlete a Deák Ferenc-utca 27. szám alatt levő saját házában. Január 30-án a vasuton árut kapott és minthogy a feladó nem írta rá a fuvarlevélre az utca nevét és a házszámot, a vasúti kézbesítő elvitte az *Írtesítőt* a városi bejelentő hivatalba, ahol kijelentették rövid uton, hogy *„cimzettnek Aradon bejelentett lakása nincs.”* Egy hónap múlva a kereskedő véletlenül megtudta, hogy árúja érkezett és az már hetek óta a vasuton hever. Sok utánjárással ma vegre hozzá is jutott a portékához, amelyet négy hét előtt már eladott, de amely Aradon hevert és amelyet a bejelentő hivatal jóvoltából számlítani nem tudott. A bejelentő hivatalban járt ma a nagy összegig megkárosult kereskedő, ott azt mondták, hogy — pardon tévedtünk. Tévedésnek nevezi ez a bájos hivatal, ha egy aradi háztulajdonosról és bejegyzett cégről azt az információt adja, hogy *„Aradon nem bír bejelentett lakással.”* Hát az micsoda, ha a bejelentő hivatal egy városi tisztviselőnek levelére szintén azt írja rá, hogy nincs Aradon lakása? Mert ez is megtörtént! Egy adóhivatali tisztviselőről van szó, akinek a címét a bejelentő hivatalban nem lehetett megtalálni. Ugy kell neki, miért kért több adót a bejelentő hivatalba megvalósítandó retormok megvalósítása címén a polgároktól.

— **Házasságok.** Posch Károly fürdőtulajdonos házasságot kötött Móra Lászlónéval.

Hubert Sándor máv. pálya-felvigyázó házasságot kötött Kőműves Ilonkával, Vajda szegen.

— **Tűz.** Ma délután egy óra tájban a Mihály-utca 10. számú házból tűz ütött ki. A tűz Mihájlovits János aradi gazdálkodó házában istállójában támadt, az istállót elhamvasztotta és átterjedt a lakóházra is. Mikor a tűzoltóság kikerkezett, a lakóház tetőzetének egy része lángban állt. A tűzoltóság azonban gyorsan lokalizálta a tüzet és így a lakóház fedelének csak egy része pusztult el. A tűz okát eddig nem derítették ki.

— **Az aradi ipartestület ez évi rendes közgyűlése** jövő vasárnap, március hó 11-én délután 10 órakor lesz a testület székházában. Az elnökség felkéri tagjait, hogy a szokásos évi jelentések meghallgatása és az 1917. évi költségvetés megállapítása után való választásokra való tekintetből lehetőleg nagyszámban megjelenni sziveskedjenek.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Buvár vitte Zimmermann levelét Mexikóba.

Rotterdam. A Rotterdamsche Courant jelenti: Bernsdorf nagykövet kézírása a mexikói német főkonzulhoz egy buvarra volt rábízva, aki a német nagykövetség szolgálatában állott. Ezt az embert fogta el az amerikai titkos rendőrség egyik ügynöke.

Bern. A Berner Tagblatt Németországnak Amerikával szemben tanúsított eljárásáról ezt írja: A mexikói szövetség ügye magától értetődő. Wilson már régen háborúval fenyegetődött, úgy, hogy a német diplomáciát tehetetlenséggel lehetne vádolni, ha ez esetre nem igyekezett volna szövetségest keresni magának.

A Züricher Post ezeket írja: Zimmermann levelében azt az óhaját fejezte ki, hogy az Unióval fenn akarja tartani a békét és a mexikói szövetséget csupán az esetre szemelte ki, ha háborúra kerül a sor az Egyesült Államokkal. Ha a német-amerikai háború bekövetkezik, úgy ez a jelszó: *A la guerre comme a la guerre.*

A Baseler Post írja: Nem kell azon csodálkozni, hogy Németország általános érdekeinek megfelelő szö-

vetséget keres Mexikóban és Japánban, inkább azon, hogy csak ilyen későn. Ebből még nem következik, hogy a német külügyi hivatal machiavellisztikusabb lenne más nagyhatalmak diplomáciájánál. Lemondhatunk ez esemény erkölcsi nézőpontból való megítéléséről.

A Times jelenti Pekingből: Az entente követek a kínai kormányhoz szerdán emlékiratot nyújtottak át, amelyben kijelentik, hogy Kinának azon kérelmét, hogy a boxer lázadásból eredő kártérítések fizetését függeszték fel, jóakaratu módon fogják mérlegelni, ha Kína megszakítja az összeköttetést Magyarországgal, Ausztriával és Németországgal.

A Stefáni-ügynökség jelenti: A francia tengerészeti miniszterium elhatározta, hogy az elsüllyesztett hajók listáját nem fogja közölni, hanem a hét végén összefoglaló számadatokat ad ki az elsüllyesztett hajókról, mert ezeknek nevei hasznos utbaigazítására lennének az ellenségnek.

A Wolff-ügynökség jelenti este: Egyik harctérről sem jelentenek fontosabb harc eseményeket.

— **Birtokosere.** Argyelán Mária eladta Illés-utca 125. számú házat 5000 koronáért Lukács György és nejének. — özv. Csanádi Istvánné és gyermekei eladták a Lenkey-utcai 3-4. számú házat 24000 koronáért Béra Mihálynak. — Köles Anurás és neje eladták a Lenkey-utca 14. számú házat 1900 koronáért Bartos György és nejének. — özv. Janisch Lipótné eladta a Flórián-utca 12. sz. házat 24000 koronáért Heller Ignácné Kasztenbaum Juliának. — Molnár Mihály és neje eladták a Közép-utca 25a. számú házat 26000 koronáért Cseh Lajos és nejének. — Simon Váza és neje eladták a Száva-dűlőben fekvő 19 katasztrális hold 100 négyszögöl szántóföldet 48000 koronáért Holzer Jakab és nejének. — Kovács József és neje eladták a Purgly Lajosné-utca 150. számú házat 12800 koronáért Simonits Gyula és nejének. — Tömör János eladta a Ferdinánd-utca 7. számú házat 140.000 koronáért Fodor Gyula és nejének. — Csabai Péter és neje eladták a Schweidel József-utca 10. számú házat 15600 koronáért Kalánka Pál és nejének. — Ederer Károly és neje eladták a Aulich Lajos-utca 12. számú házat 24000 koronáért Mészáros István és nejének. — Weinberger Edéné Lineburger Laura eladta a Pöstenberg-utca 18. számú házat 25000 koronáért Benkő Béla és nejének. — Povázsny Soma eladta a Varjassy Lajos-utca 93. számú házat 4000 koronáért Barna János és nejének. — Nagy Imre és neje eladták az Illés-utca 28a. számú házat 14500 koronáért Schnitzer Alfréd és nejének.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az „Anyavédő” egyesület „Zita”-alapjának gyarapítására újabban özv. Mezey Andorné 100, özv. Alagi Sándorné 30, Lusztig Andor 50, Csiky Odonné 20, az aradi polgári takarékpénztár 50, özv. Glück Karolyné 30, Kohn Józsefné 20, Pick Ernő és neje 50, dr. Tisch Mórné 50, dr. Török Ferencné 50, Hegyi Albert 10, dr. Lövinger Miksáné 30, Rosenberg Arnoide 10, Halpesi Miksáné 20, Geller Izidorné 20, Bloch H. 10, dr. Bágya Gyuláné 10, Ottenberg Tivadarné 20, Jelinek Józsefné 20, Nagy Kálmán 20, Klein B. Vilmosné 160, özv. Takácsy Sándorné 200, Kintzig Gézané 50, Steiner Istvánné 10, özv. Fábrián Lászlóné 50, dr. Fábrián Lajosné 50, Király Dezsőné 30 k. ut. Az anyavédő-egyesület segélyezésére pedig: Durr Gusztáv 20,

Németh Jánosné 25, dr. Somogyi Gyuláné 10, Brenner Józsefné 10, Schill Józsefné 50, Singer Gyuláné 20, Bernát Jenőné 20, özv. Glück Karolyné 200, Kohn Józsefné 50, dr. Auszterveil Lászlóné 100, özv. Mikolai Lajosné 20, Dobiasch József és neje 200, özv. Tagányi Istvánné 20, Réthy Viktor 300, Rubitsek Agostonné 20, Verbos A. és fiai 200, Faragó Gyuláné 20, az aradi polgári takarékpénztár 200, dr. Steinhart Mór és neje 50, Freud Fülöp és neje 20, Justh Margit 100 koronát, Lengyel testvérek cég 20, Nyári testvérek 20, Konopi Kálmán egy egy alapítvány címén 1000 koronát, Konopi Kálmánnyé tagsági díjban 200 és Hehs Béláné 10 koronát adományozott. A nagybecsű adományért ezuton köszönetet mond az „Anyavédő”-egyesület nevében Kintzig Jánosné, elnök, Keller Lajos, ügyv. főtitkár. — Az aradi izr. népkonyha javára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek be: dr. Schaffer Herman Petrozsény 50, Schaffer Mihályné 50, Földes Soma 20, Friedmann Gyuláné 20, Unger Arminné 10, dr. Lövinger Miksáné 20, Holländer Samuelné Csermő 50, Pick Ernőné 10 korona, mely nemeslelkű adományokért hálás köszönetet mond a népkonyha vezetősége. Jövő héten a népkonyhában a védasszonyi tisztelet Kell Manóné, dr. Steinitzer Pálné és Pick Ernőné urnók látják el. — Guttman Samuné, Kotzander Ignácné, Fodor Zsigmondné Budapest az elmúlt hetekben egy-egy uzsonnát küldtek az izr. fiúvárház növendékeinek. Grünbaum Leoné pedig a gyermekeknek süteményt, az árvaháznak pedig rizst, darát és teát küldött ajándékkba. Ezen nemeslelkű adományokért ez uton is hálás köszönetet mond az izr. árvaház vezetősége.

— **Adományok.** Az Aradvárosi vöröskereszt egyesülethez újabban a következő adományok folytak be: Róth Szerénka 10 korona, Schillinger Vilma 10 korona, W. K. 5 korona, Kiss Dávid 100 korona és Weisz Lajos havi rendszeres adománya 5 korona, mely nemesszívű adományokért ez uton is hálás köszönetet mond az Aradvárosi vöröskereszt egyesület elnöksége nevében Vársárhelyi Janka elnök és Hász Erzsébet alelnöknek.

— **Keresk. szakoktatás.** (Magántanfolyam felnőttek részére.) Márciusban új négy navi tantulvám veszi kezdetét. Beiratkozás Lázár Vilmos-u. 2. 1551

— Kerpel kölcsönkönyvtár új pótkönyve megjelent. 901

EGYESULETI ÉLET.

(*) **A Kaszinó közgyűlése.** Az aradi Kaszinó-Egyesület ma délután tartotta Kintzig János főispán elnökletével rendszeres évi közgyűlést, melyen a tagok nagy számban vettek részt. A titkári jelentést, mely az egyesület múlt évi működéséről számol be és a zárszámadást Szathmáry István titkár terjesztette elő a közgyűlésnek, mely a jelentéseket egyhangulag elfogadta. Következett ezután a tisztikar megválasztása. Elnöknek egyhangú lelkesedéssel Kintzig Jánost választotta meg a közgyűlés. Igazgatósági tagokul: Bréas Viktor grófot, Fábry Sándor dr.-t, Reicher Károlyt és Dániel Endrét választották meg, akik közül Dániel új tag az igazgatóságban, ahol Kintzig János elnökké történt megválasztásával egy hely üresedésben volt. Titkár Szathmáry István, ügyész Köpf János dr. lett és kevés kivétellel a visszalépett választmányt is újból megválasztották.

(*) **Meghívó.** Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egylete folyó évi március hó 11-én délelőtt 10 órakor az ipartestületi helyiségében rendszeres évi közgyűlést tart, melyre az összes tagokat tisztelettel meghívjuk. Az elnökség.

(*) **Meghívás.** Az aradi polgári lövészegyesület folyó évi március hó 11-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor — a városháza tanácstermében — (L. e. jobbra) tartja rendszeres évi közgyűlést, melyre t. egyesületi tagokat tisztelettel meghívja Múlek Lajos dr., főlövész-mester.

Nikolajevics nagyherceg reaktíválása.

— **Sajtó tudósítók telefonjelentése.** —

Pétervári lapjelentések szerint Nikolaj Nikolajevics az európai fronton fontos főparancsnokságot vett újból át.

A Temps jelenti Pétervárról: A cári parancsára Pétervárt és környékét beosztották az északi front katonai fenhatósága alá. Most ezzel Pétervár katonai parancsnokság alá került.

Az Utro Rossij jelenti: Manojlov, Stürmer volt titkárát a kormány szabadon bocsátotta. Buchanan angol nagykövet Manojlov kihallgatáson fogadta és felkérte, hogy újra kezdje meg működését.

A Ruskoje Vjedomosti jelenti hogy a pétervári entente-konferencia tagjai a löszér és municiók gyárait fogja megtekinteni, azután Jassyba mennek renkívül fontos haditanácsot tartani.

Orosz lapok szerint az olasz, angol és francia flotta egyrészt egységes vezérlet alá helyezik, és körültekintő intézkedéseket tesznek a buvárhajó háboru együttes leküzdésére.

MOZGOKEP SZÍNHÁZ.

* **A fekete szivárvány.** (Medgyaszay filmsorozat I. az Urániában.) A színház zsufolásig megtöltött nézőterén tegnap három előadásorát volt alkalmunk gyönyörködni a közönségnek a legujabb magyar filmben. Mikor még szerettek összehasonlításokat tenni a franciákkal, Medgyaszay Vilmaról azt mondták, hogy magyar Yvette Guilbert. A hasonlat frappáns volt, mi azonban ne keressünk analógiákat, hanem állapítsuk meg egyszerűen, hogy a magyar dobogón nem termelt nála grandiózusabb dísz, Medgyaszay Vilma szerepköréből messzire kimagaslóan nagy intellektus, rendkívüli művésznő. Medgyaszay Vilma temperamentus,

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amaigamból és a fog színével azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpadiás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, orvosi tisztítás és hibás fogak átállításása, valamint javítása.

FOGHUZAS. Tisztelettel veszek fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legismertebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkelőbb műszerrel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényvesebb esetekben is a legújabb mértékben megtehetőek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 757. szám.

lázás vért, forró erotikummal teli, nagyszerű művész, talán úgy mondhatnók, hogy a pesti „grand dame” megtestesülését adja alakításában. A „Fekete szivárvány” című filmdrámában vitte a főszerepet, egy kis bronzszemélyesített meg, akit vakasággal sújtott a sors. Megrázó hatalmas alakításban játsza meg Medgyaszay a később testileg lelkileg újjászületett nő szerepét. — *Monna Vanna* a legújabb magyar filmatrakció, legközelebb az Urániában. 5

* **Mister Robinson** — vasárnap az Erzsébet mozgó-színházban. Mister Robinson azon filmek egyike, amelyek minden képzeletet felülmúlnak, megszűnik az ember gondolkodni, néma szemlélője lesz az előtte lepergő eseményeknek. Egy kimeset termő bányáért folyik a harc Mister Robinson e szilárd akaratú férfi és a pénzsovár tröszt között. A rettenetes, idegizgató küzdelemben Robinson mint egy szilárd szikla áll még akkor is, amikor a tröszt fejedelmének hugával a gyönyörű Gladyszel a véletlen összehozza. A rettenetes harc, melynek hullámát előtünk csapkodnak Robinsonra győzelmesen végződik a nem csak, az aranybánya, hanem a szépséges amerikai miss is, akit a törhetetlen férfi meghódít. A nagystílű kép a második felvonásban éri el fénypontját, amikor egy irtózatos erkán tombol, pusztít erős gátakat, Robinson kuahóját is tönkretesz. Ehhez hasonló nagystílű jelenet filmen még soha nem létezett. A harmadik felvonásban győzelmeskedik Robinson akaratereje és nem csak a bányák, hanem a szépséges miss Gladys tulajdonosa is lesz. Legközelebb a Királytigris.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. március 4-én szombat:

8 óra.

8 óra.

Szentiványi álom.

Tündéri játék.

Kedvete 7 órakor.

A meghívottak listája

Budnyánszky Endre üdvözlésével

Stauber József.

Limbek János és fia első m. kir. szab. öreghonos gyára és temetőrendező vállalata.

Antalfy Lajos és Gizella, mint gyermekek a saját, ugyisint az alólirottak nevében is mély fájdalomtól megtört szívvel tudják a hön szeretett és felejtethetlen jó édesanya, az önzetlen jó testvér, sógornó, nagynéni és rokon

ÖZV. DR. ANTALFY KÁROLYNÉ
szül. Izsó Jankának.

folyó évi március hó 2-án, déli 1/2 órakor, életének 63-ik évében, rövid szenvedés után, a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest történi jobbira szenderült.

A felejtethetlen kedves halott földi maradványai március hó 4-én, délután 1/2 órákor fognak a Kalvin János-utca 22. számú gyászszobából a helybeli felső temetőben lévő családi sírkertben az örök nyugalomra elhelyeztetni.

Az engesztelő szent-mise áldozat az elhunyt lelki üdvéért folyó évi március hó 13-án, reggeli 9 órakor fog a főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában az egkek Urának bemutatattani.

Bizonyos esetekben, árág emléke áldott legyen!

Arad, 1917. március hó 2.

Dr. Lázár Emilné szül. Izsó Teréz, nővere.
Lázár Emil, Molnár Beáta, szül. Lázár Franciska.
Lázár Béla, Lázár József, Schauer Gizsi, unokahúga és öccse. ÖZV. Felső Lajosné szül. Antalfy Mária, özv. Kenyeres Károlyné szül. Antalfy Elek, sógornó.

Matkovosik Mihály és neje szül. Lichtenthal Stefánia mint nagybácsi és nagynéni egyben nevelő szülei a maguk, úgy az alólirottak, valamint számos rokon és ismerős nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejtethetlen jó nevelt leányuk, illetőleg unokahug, keresztgyermek és rokon

Andráská Zsófia

III-ik polgári leányiskolai tanuló.

1. é. március hó 2-án d. u. 6 órakor, életének 15-ik tavaaszán hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után a Mindenható rendelkezéséhez képest történi gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 4-én d. u. 2 órakor fognak Sarkad, Töltés-utca 1—2. számú gyászszobából, a róm. kuth. egyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra elhelyeztetni.

Az engesztelő gyász-mise áldozat az elhunyt lelki üdvéért f. évi március hó 12-én d. u. 8 órakor fog a helybeli főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egkek Urának bemutatattani.

Isten veled! Örökké szentül!

Arad, 1917. március hó 2-án.

Özv. Matkovosik Jánosné, szül. Paskai Mária, nagynéni. Andráská Mihály és neje szül. Matkovosik József, szül. Szidrán János és neje szül. Matkovosik Mária, özv. Benicsák Józsefné nagybácsi és nagynéni. Andráská Mihály, Andráská Justina férj. Kloczek Vend. Iné, Andráská Katalin, testvérel. Kloczek Vend. sógora. Szvidrán Ferenc és neje szül. Vangel Mária, Szvidrán Mária, Szvidrán József, unokatestvérel.

Varga Imre első temetőkezelő intézete Arad, Andráská-tér 18. Telefon nappal: 87. Éjjeli szolgálat: 788.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Március hó 4. Vasárnap

Corvin-film,

Fehér éjszakák

Örök történet 4 felvonásban.

Sardou Victor „Fedorájából”
Írta és rendezte: Korda Sándor.

Főszereplők:

Berky Lily, Kürthy György
és Szakács Andor.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatólagosak.

Jegyek előre válthatók d. u. márc. 11—12 árág a pénztárnál.

Bélyeggyűjtőkkel

keresek összeköttetést csere és vétel céljából.

Főúr Kereszt szálló, II. em., 26.

1472

**Eszterházy kocsi,
Landauer és Bukl**

lehetőleg szerszámmal, néhány heti kölcsönhasználatra, esetleg megvételtre

kerestetik.

Vételre kerestetik továbbá 1 waggon

széna.

Ajánlatok kéretnek: Főúr Kereszt szálló II. em., 26. ajtó. 1471

Dohánypajta

4 darab, egyenként 65 méter hosszú, a legkiválóbb karban, leggyönyörűbb fenyőfa alkatrészekkel, építésznek is megfelelő faanyaggal

azonnal eladó.

Értékesíthető Aradon

Halmi József

forgalmi irodájában 1869

Deák Ferenc-u. 5. Telefon: 726.

**Raffiát
pótló**

szőlkötőzére kiválóan alkalmas elsőrendű svéd papírból készült fonalat gyárt a

„HUNGARIA”

aradi pamutárugyár p. t.

Mintázott ajánlatok készséggel küldetnek. 1461

Kisegítő

ellenőrző kassza

3 éjjel ellenében, 3 hónapra kölcsön kerestetik. Ajánlatok „Üzennagyebbitás” jelleg alatt a kiadóba kéretnek. 1462

KURZER BERTALAN

Fogat huz, plombál. Készít egyes fogat ép ugy, mint egész fogsorokat, arany koronákat és arany hidakat.

végzett bécsi orvosi egyetemet és Budapesten vizsgázott fogtechnikus műterme Weitzer J.-u., Minorita-palota, II. em.

DURATING!

törvényesen védett vegyi szer, amely a kamgarn oltönyök, egyenruhák, szövetek, női ruhák, reverendákon stb. mutatkozó fenyrt radikálisan eltávolítja.

Kapható:

Schäffer Henriknél

Arad, Andrassy-tér. Magyarorszag kizárólagos képviselőjénél 1.—, 1.50, 2.— koronás üvegekben. 627

Magánjáró gőzgépeket

Kompond és stabil gőzgépeket
Gőzseplő garnitúrákat
Magánjáró lokomobilokat
Cséplőszekrényeket
Esztergapadokat
Merevítőket
Elevátorokat
Motorokat
Gőzeket és
Gőzkazánokat

javítottan állapotban vásárolnak készpénzfizetés ellenében

FRIEDRICH TESTVÉREK
gépgyára, Temesvár.

Legjobb fogviz

1886 nemzetközi kritikaon legmagasabb kitüntetéssel részesült.

500 koronát lehet aznak, ki használata mellett, üvege 1-20 kor.

valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büszlik. Ed. Bartilla-Winkler utóda L. Plan Wien, X., Goethe-gasse 7. Kapható minden gyógyszerárúháznál és drogueriában. Aradon: 2. Földes Kelemen, Deák Ferenc u. 11. sz., Hehe Vilmos, Bathány-u., Hajós Árpád gyógyszerárúháznál és Vojtek és Weisz drogueriájában. Vidékre — ahol nem kapható — küldök 7 üveget 8-40 K. üzemeltve. Kerjűnk mindenütt natúr-zottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok felelőtlenül íd. díjaztatnak. 57

Földbirtokosoknak

25 évre 4 1/2% kamat 90 arányban,
50 évre 5% kamat 1% törlesztés teljes árfolyam,
95 évre 4% kamat 0.85% törlesztés 94% árfolyam mellett, továbbá

aradi és békéscsabai házaara 50 évre 5 1/2% kamat, 1/2% törlesztés 98 arányban mellett törlesztés kölcsönöket folyósított és birtokparcellázásokat elvállalja és gyorsan keresztül vezeti a

Budapesti Kölcshözvetítő és Parceláló Részvénytársaság Buda, est, VIII., Kenyerműző u. 6. aradi megbízottunk: Bonyhádi József u. Kapa-u 47., d. u. 2—15. 71

Gazdatiszt.

Sok éves gyakorlattal, teljesen hadmentes, 39 éves, jó megjelenésű, korán kelő, munka iró, rendszerető, szorgalmas, családos, de család nélkül is elvállal oly jobb mezőgazdaság, esetleg erdőüzem gazdaság vezetését, ahol képesség: és szorgalmát érvényesítheti. Címe a kiadó-hivatalban 1435

Nagyobb aradi gyár-vállalat

kantinját

bérbe adja.

Cím a kiadóban. 1595

240—1917.

Galsai körjegyzőtől.

Hirdetmény.

Alulírott körjegyző ezennel közhírré teszem, hogy Galsa és Muszka községek határában fekvő s egyes szőlőtulajdonosok tulajdonat kepező szőlőterületű kimutatás a körjegyzői irodában közszemlére kitéve van azzal, hogy azt minden érdekelt f. év március hó 8-áig betekinthei s netáni észrevételeit megteheti — a kiosztásra kerülő rézgálliora való tekintettel. Galsa, 1917. február hó 27. Török Zoltán, körjegyző.

1499

Mozdonyvezető,

ki katonamentes s azonnal beléphet, kedvező feltételek mellett alkalmazást nyer

Rudai 12 Apostol Bányatársulatnál
Brád (Hunyadmegye.)

Gyakorlott

német-magyar gépiró hivatalnoknót,

ki könyveléshez is alkalmazható,

mielőbbi belépésre keresünk.

Részletes ajánlatok

Seidner Bernát és Fia

36ghez Marosborsára intézendők. 1462

Bükk hasáb- és dorong-

fát

szállít waggontételekben legelősb-ban

Grosz Sándor
fakereskedő

Nagyvárad, Torna-u. 1. Telefon 15—33. 956

Viszonteladók figyelemébe!

Chocoládé, cacao, Chocoládé-bonbonok és cukorka áruk lerakata: 451

Gábor Miklós

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-u. sarok. Helyi és vidéki telefon: 10—59.

Ajánlok kötelezettség nélkül azonnali szállításra:

Rum,
Szilvoriom,
Törköly,
Sepő,
Likőr

compozitók és eszenciákat ab Arad, I-a minőségben á 16 kor.

Szemző Armin

áruügynökség és bizományi raktára Aradon.

Interurbán telefon 295 szfm.

Rézgálic

garantált 98%-os

eladó.

Bővebbet aziveassághól

Fehér Zsigmondnál

Arad, Szabadság-tér 10.

Baloldali I. emelet. 1444

Száz eszerhasáb

tűzifa

waggontételekkel, azonnali szállításra kapható

Körösvölgyi 1000

Pálinkaraktárban.

Arad, Andrassy-tér 5. Telefon 65.

Paraffin és stearin gyertya,

Gyufa,

Gépolajok,

Hengerolaj,

Zsiros szód,

Mayunga Raffia,

Elsőrendű rézgálic

állandó nagy raktár.

Hubert József,

Arad, Szabadság-tér

Telefon 262.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetések díjat azavak szerint számítjuk. Minden szó hirdetési Ára 8 fillér. Vas- tagabb betűkkel 16 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. A legkisebb hirdetés ára 1 korona. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig ves- zünk fel.

Apró hirdetések:

Levelezés.

„Vadrósa” levele van, kérem átvenni. 1540

„Máriának” sürgős levele van a kiadóban. 1550

„Annyukám.” Kérem két nappal és a rendelni másfél órával ké őbbi időre halasztani. 1517

„Uti fia” szórakozás céljából levelezne Natal ur- lánnyal. Leveleket „Fantomas” jellegre a kiadóba, telelve kér. 1518

„Akkorváró” levele van a kiadóban. 1532

„Önkéntes megismerkedés” kéréses stándeóól fiatal asszonyk- val, vagy övgygyel. Leveleket „Tavas” jellegre a kiadóhivatalba kér. 1531

Oktatás.

„Sengere” és énektanítást vállal lakásán Dr. Mehné, Erzsébet-körút 18. 1441

Ellátás.

„Orvosi hadifogóly munkások” részére konyha és lakásadópály keresetlik. Ajánlatok a kiadóhivatalba kerülnek. 1408

Alkalmazást keres.

„Hadmentes fiatalember” erdőéri állást keres. Cím a kiadóhiva- talban. 1580

„Hadmentes gazdaság”, kisebb gazdaság önálló kezelésre vállal- kozik. Cím a kiadóban. 1528

„Tiszorvosi éven”, jó megjelenésű, hadmentes fűszer-, vas- és rövidaru szakmában járatos kereskedő- segéd azonnali belépésre állást keres. Híamáj György, Borosheben. 1556

„Jó házból való” árva leány, ki a háztartásban jártas, kisebb családhoz, esetleg újlétbe kuzoi- galóleánynek ajánkodik. Cím a kiadó- hivatalban. 1908

„Intelligens- deutesches” Fräulein geübte Schneiderin wünscht zu feiner kristallene Façade Steile. Zuschriften erbeten unter G. H. an die Admimis- tration. 1548

„Nyugdíjas vasutas” földai, vagy birtalmi állást kíván. Cím a kiadóban. 1553

„Magános ur” elvállal szép, tiszta helyesírással minden- féle másszókat, számadásokat. Cím a kiadóhivatalban. 1450

„Huszonnegyol éves fűszerkereskedő” rokkant katona (rokkansága foglalkozá- sában nem akadályozza) magyar és német- roman nyelvismerettel, mint kiszolgáló, raktárnok vagy bármilyen megfelelő ál- lást keres, lehetőleg ellátással, azonnali- ra. Cím a kiadóban. 1481

„Magános ur” elvállal szép, tiszta helyesírással minden- féle másszókat, számadásokat. Cím a kiadóhivatalban. 1450

„Huszonnegyol éves fűszerkereskedő” rokkant katona (rokkansága foglalkozá- sában nem akadályozza) magyar és német- roman nyelvismerettel, mint kiszolgáló, raktárnok vagy bármilyen megfelelő ál- lást keres, lehetőleg ellátással, azonnali- ra. Cím a kiadóban. 1481

„Magános ur” elvállal szép, tiszta helyesírással minden- féle másszókat, számadásokat. Cím a kiadóhivatalban. 1450

„Huszonnegyol éves fűszerkereskedő” rokkant katona (rokkansága foglalkozá- sában nem akadályozza) magyar és német- roman nyelvismerettel, mint kiszolgáló, raktárnok vagy bármilyen megfelelő ál- lást keres, lehetőleg ellátással, azonnali- ra. Cím a kiadóban. 1481

„Magános ur” elvállal szép, tiszta helyesírással minden- féle másszókat, számadásokat. Cím a kiadóhivatalban. 1450

„Huszonnegyol éves fűszerkereskedő” rokkant katona (rokkansága foglalkozá- sában nem akadályozza) magyar és német- roman nyelvismerettel, mint kiszolgáló, raktárnok vagy bármilyen megfelelő ál- lást keres, lehetőleg ellátással, azonnali- ra. Cím a kiadóban. 1481

„Magános ur” elvállal szép, tiszta helyesírással minden- féle másszókat, számadásokat. Cím a kiadóhivatalban. 1450

„Huszonnegyol éves fűszerkereskedő” rokkant katona (rokkansága foglalkozá- sában nem akadályozza) magyar és német- roman nyelvismerettel, mint kiszolgáló, raktárnok vagy bármilyen megfelelő ál- lást keres, lehetőleg ellátással, azonnali- ra. Cím a kiadóban. 1481

„Magános ur” elvállal szép, tiszta helyesírással minden- féle másszókat, számadásokat. Cím a kiadóhivatalban. 1450

„Huszonnegyol éves fűszerkereskedő” rokkant katona (rokkansága foglalkozá- sában nem akadályozza) magyar és német- roman nyelvismerettel, mint kiszolgáló, raktárnok vagy bármilyen megfelelő ál- lást keres, lehetőleg ellátással, azonnali- ra. Cím a kiadóban. 1481

„Magános ur” elvállal szép, tiszta helyesírással minden- féle másszókat, számadásokat. Cím a kiadóhivatalban. 1450

„Huszonnegyol éves fűszerkereskedő” rokkant katona (rokkansága foglalkozá- sában nem akadályozza) magyar és német- roman nyelvismerettel, mint kiszolgáló, raktárnok vagy bármilyen megfelelő ál- lást keres, lehetőleg ellátással, azonnali- ra. Cím a kiadóban. 1481

Idősebb stoppanás

Vadászkörben felvétetik. Zrínyi utca 1529

„Gyermek, intelligens” kiszolgáló kisasszonyt keresek, ki hasonló szakmában volt már alkalmazva, előny- ben rezessul. U yancsak felvétetik egy jómodoru nagyobb ítu tanoncnek Közé- lebbit Fischer Mór. üveg-, porcelán ke- reskedőnél. 1546

„Gyermek leányt tanulóleány” keres „Minerva” könyvkereskedés, Donó- utca 1. 1552

„Gyermek munkács” kintaszony felvétetik Felter Teréznel, Forray-utca 4. sz. 1456

„Szakácsot” vidéki urháshoz keresek, baromfi-nevelés- ben jártas előnyben. Bővebbet: József főherceg-ut 10., II. emelet, ajtó 7. 1470

„Házvezetőt” (idősebb nő) ki a gazdasági munkát is érti, falura kerestetik. Cím a kiadóhiva- talban. 1490

„Irodai” nagyobb gyakorlati, azonnali beléphet. Pollák téglagyár, Nádor-u. 14. 1490

„Jóvával”, Gyermek mindenek leányt keresek kéttagu családnos március 15-ára. Szabadság-tér 21. 1492

„Üzletet.”

„Borokbott” a két pisztól közötti legalább két forralmu Forray-utca 2/a szám alatti házban bevonulás miatt azonnali kiadó. 1527

„Egy jóforgalmu vendéglő”, előtöltés miatt eladó. Antalcs Sándor- utca 2-3. 1545

„Egy jövedelmező üzlet”, trafik- és italmérés engedéllyel ellátva, e utasítás miatt, május 1-től átadó, esetleg házzal együtt eladó. Bővebbet a kiadó- hivatalban. 1506

„Jól jövedelmező” iparvállalat betegség miatt eladó. Nőnek vagy rokkantnak igen alkalmas — ugyan- ott cséplőgépek használt, jó karban, ma- gánáró és vezetéki eladók. Trombita-ut- ca 16. 1352

„Üzlethelyiség kiadó” Szabadság-tér 5-6. szám. Bővebbet Ham- mer Vilmos vilhanyfűszerüzemnél. 1028

„Azonnali eladó” a város közforgalmasabb helyén, egy jó- forralmu cukorkakereskedés. Cím a kiadó- hivatalban. 1906

„Lakást keres.”

„Május 1-re” vagy előbb is egy modern 4-5 szobás lakást keresek. Ajánlatokat Aradmegyel- Gaed. Egyesület, Telefon 468. 1440

„Mérbe keresek” magánházt, kerttel. Ajánlatokat „Ma- gánház” jellegre a kiadóba kérek. 1477

„50 korona jutalomban” rémsztam azt, ki aprílis elsőjére lehető- leg a Szabadság-tér közelében egy 2 szo- bas modern lakást keres. Cím a kiadó- ban. 1475

„Kiadó lakás.”

„3 szobás” utcai lakás, fűdőszobával, villany- és gázzal, május hó 1-re kiadó. Cím a kiadó- hivatalban. 1542

„Egy szobás” butorozott szoba, villanyvilág tás-al, elő- és fűdőszobával, azonnali kiadó. Ferdinánd- utca 4., I. em. 1553

„Keresek Béni-tér 11/a. sz.” alatti több kisebb lakásból álló házam és Gyár-u. 21. szám alatti kert május 1-től bérbe kiadó. Csokor László, lakere- kedő. 1251

„Kiadó aprílis 1-15” Erzsébet-körút 5. szám, II. em., egy tel- jesen berendezett 4 szoba, előszoba, fűdő- szoba és teljesen felszerelt konyhából álló lakás. Bővebbet Fehér Zsigmondnál, Szabadság-tér 10. sz., I. em. 1470

Gyógyászat.

„Ruh és vívskegesség” elleni fehér kenőcs kapható Ferenc-tér: Vajdite-gyógyaszerárban. Kis tégely 1 korona 50 fillér, nagy tégely 3 korona. 6171

„Hebs Vasas chinabera.” Suverán éber vérszegénység, sánkör, szé- düles, a vérszegénységből eredő ideg- bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, lár, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító biztos óvász ma- lárikus fertőzések és minden infektívól eredő meg- betegedés ellen ugy felelőt- teknek, mint gyermekeknek. Ára 3 kor. Hebs gyógyaszerár, Földes gyógyaszerár. 12

„Ingatlan.”

„A pince-erkekhez közel fekvő ház”, melyben jóforgalmu fűszerkereskedés és vendéglő van, más vállalat miatt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1231

„Battány-utca 5. számu” sarokház eladó. Bővebbet ugyanott ajtó 4. sz. 1521

„Egy ház” két nagyobb lakással és kerttel, meg- vételre kerestetik. Cím a kiadóba kér. 529

„Eladó” egy sarokház. Tudakozódni Fácán-utca 6. 1523

„Május 1. számu” magánház eladó. 1515

„Forray-utca 2/a. számu” ház, szép, parkirozott udvarral, eladó. Ár- tekeshetni Schwoffer virágkereskedés, Mi- norita-palota. 1514

„Belvárosban” szép, új emeletes és 3 földszintes ház kedvező feltételekkel eladó. Bővebbet a kiadóban. 1587

„Máriarodmán” csetos ház, kerttel, villamos megállónál, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1588

„A belvárosban” egy kétemeletes, 9 évig adómentes ház eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1539

„Modern magánház” kerttel, eladó. Cím a kiadóban. 1547

„Eladó” a hegyalján 4 és 1/2 hold szőlő és Ara- don egy magánház, gyümölcsös kerttel. Cím a kiadóban. 1544

„Belvárosi kőbánya” 210 négyzetöölös telék, 40 méter homlokzat- vonallal, eladó. Cím a kiadóban. 1541

„Üzleti ház” a belvárosban, 9 évig adómentes, mely- ben 6idők óta nagyforgalmu vendéglő van, 6 utca szőlő, kitünő hely vagy- kereskedésnek is, elegáns lakóokna, bor- pincével, teljesen újonnan, modernül fel- építve, eladó. Bővebbet a tulajdonosnál, Magyar- és Csiky Gergely-u. sarok. 1514

„Megvételre keresek” 3-4 szobás magánházat. Cím a kiadó- hivatalban. 984

„Eladó” a Fő-térhez közel egy emeletes bérház, 10 évig adómentes. Cím a kiadóban. 1301

„Ujaradon” Dengl József-utca 1. számu új, modern 4 szobás kenyelmes udvar, fűdőszoba, mosakonyha, pince, kocsiszín, istálló, sertésöl, baromfi udvar, viragos kert és egyéb mellékkeliségekkel, eladó. 1498

„Magánház” 5 szobás, több mellékkeliséggel, nagy gyümölcsös kerttel eladó. Purgly Lajosné- utca 1-0. 1366

„Eladó földterület” Zimándkő község határában, 30 kishold, taluban levő házal vagy aneknál. Cím Ferdinánd-utca 7., ajtó 14. szám. 1340

„Két emeletes bérház” belvárosban, amelynek mintegy 300 □-ölet kitévő udvara, esetleges beépítésre felte- re alkalmas, szabad keztől eladó. Bővebbet: Dr. Lukácsy Lipót ügyvédnél Arad, For- ray-utca 2/a. 1418

„Egy emeletes bérház”, teljesen jókarban tartott, 10 lakással, el- adó. Szé-utca 2/b. 1425

Eladó elköltözés miatt

egy magas földszintes ház a belvárosban, mi den komfortta, melyben egy jömen- telű vegyeskereskedés és hét lakas van, a Hátar-utcaban s-intén egy földszintes ház, melyben öt lakás van. Továbbá Gyo- rok Fő-ut 42. számu ház, eszőlővel, a 17-es villamos megálló mellett. Cím a kiadóhivatalban. 1470

„Gróf Tisza István ut 14.” alatti bérház előnyös feltétellel szabad kéastól azonnali eladó. Bővebbet Kotilla József sütőnél, Hal-tér 4. 1509

Vétel és eladás.

„Megvételre” keresem a „Szinhalai Élet” 1916. évi 80., 37. és 1917. évi 7., valamint a „Szinhalai és Divat” 1916. évi 1. és 1917. évi 5. számát. Cím a kiadóban. 100

„Eladó” 1584

„Fűrészek, benzinkotorok, lakatosgépek, szerszámok, furók, kovácsüzemly, straf- koci, 2 kerekű kézkocsi, Autogén-heg- gesztő készülék, targoncák. Fácán-u. 6. 1524

„Benzint”, benzolt, (spiritint) szeszpótlókat veszek. Panker, Fácán utca 6. 1525

„Használt” mezöl vasuti szint és talpúkat (6-800 m. hosszú) megvételre keresek. Aján- latok „Szovellcs” Arad, Urban I. ut 41. sz. címre küldendők. 1518

„Egy 150 éves asokrány” eladó. Cím a kiadóban. 1522

„Baterok”, szivattyuk, melegvíz ablakok és szénpor eladók. Kies Ernő-utca 6/a. 1543

„Vasak” bármilyen pezségős dugót 30 filléért da- rabját. Vidékről utánvételes csomagban küldhetik. Krausz Henrikné Arad, Bocskay- ter 6. 1405

„Bevonulás miatt” Krissán G. Örgy ópécskai szabó- mester késs férfi ruhá raktárát, valamint nyersárutát szabad ké- reszt eladja. Megtekinthető Ópécska, 1413. házszám alatt. 1412

„Vasak” a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignáz. Bocskó-utca 1. 761

„Egy kéteszemélyes Deg-karte” (kétkerekű kocsi) szerszámmal és egy sőtét pejt 4 éves hibátlan amerikai kanca eladó. Cím: Weitzer-u. 18., kópostával szemben, I. em. 1504

„Vasak” koronázási bélyegeket és egész gyűjte- ményeket. Könyvtárakat és egyes köny- vekeket. Kerpál könyvkereskedés. 901

„Könyveket” és egész könyvtárakat vesz Deák Béla könyvkereskedése és modern antikváriuma Forray-utca. Telefon 902. 871

Különléle.

„50 drb szarvasmarha részere” Arad, vagy Pécska környékén legelő ke- resetetik. Ugyazint a kistompa garda- ságra bennár felvétetik. Ajánlatok Faragó Benő intézőhöz Battányara küldendők. 1378

„Az Anusol” aranyér-kupokat mindenben pótolják a Haemoroidal-kupok, azonos összetételük fo- yan hatásuk is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyaszerár, Hebs gyogy- aszerár Arad. 12

„Az „Aradi Olajmalmom” működését Boros Béni tér 28. (városi má- zsa-ház mellett) megkezdte. Mivel min- dennem olajmagvakból tanusítvány mel- lett olajat készítenek. Ugyanott darálások is eszközölhetnek. 881

„Helyes.” A legártalmatlanabb araszpótló és finomító. Eladó, lényes, méros, átkás (miltesseres) arec naponta adásyaszor eszükéges, gyapó- ra öntött tojyadékkal megtöröljük. Az are- rügtőn csodás eszép lesz, mintha valaki mecsé: ebelet finomágu harnattal volna bevonva. Az átkák pár nap alatt elszub- nek. Ára 1 korona. Dr. Földes és Hebs piperezappan és vegyeseti gyára Aradon. Pár mást ne használjunk. 88